

S SEJE AKTIVA KOMUNISTOV NAŠE OBČINE

ORGANIZIRANOST ZK V OBČINI USKLADITI S KOMUNALNO ORGANIZIRANOSTJO LJUBLJANE

Solidarnost s stališči sekretariata CK ZKS

26. maja se je v sejni dvorani skupščine občine sestal aktiv sekretarjev organizacij ZK in članov komitejev četrtinskih konferenc. Že 25. marca je prišlo do sestanka političnega aktiva občine ob obisku predsednika CK ZKS Franca Popita, ko so se zavzeli za formiranje komiteja ZK na nivoju občine. Tokrat so bili na seji močnejše prisotni zagovorniki nasprotnega stališča, ki ga zastopa mestna konferenca ZK. Po večurnem razpravljanju so navzoči izglasovali pismo mestni konferenci ZK in CK ZKS. To pismo pomeni podporo stališčem sekretariata CK ZKS.

Sejo je vodil sekretar četrtinskega komiteja Trnovo-Kolezija in sekretar aktiva ZK Ljubljana-Vič-Rudnik Vili Belič, udeležili pa so se tudi Janez Hočevar, predsednik komisije CK ZKS za razvoj in statutarna vprašanja, ter član republiške konference ZK Matevž Krivic in član mestne konference ZK Franček Hudej. Na dnevnem redu je bila ena sama točka: organiziranost ZK v občini.

Začetek seje je odprl dilemo, ki se navzven kaže v zavzemanju za oživljeno delo v sedanjih organizacijskih oblikah s sistemom četrtinskih komitejev (stališče mestne konference ZK) oz. v prizadevanjih za izpopolnitev sedanje organiziranosti ZK na nivoju občine (stališče obeh aktivov, identično s stališčem sekretariata CK). Vendar je bilo vseskozi čutiti, da gre ob tem videzu za globlje razlike v

konceptu in metodi. Član CK ZKS Janez Hočevar je bil v svoji oceni stališč mestne konference še ostrejši, saj je na vprašanje: kaj je ozadje razcepljenosti? takole odgovoril (prosti zapis): Gre za težnjo po monopolu političnega centra, na katerega je vezano 15.000 članov, politično odločanje pa je skoncentrirano v rokah majhne skupine ljudi.

Razprava je pokazala, da so si prisotni komunisti edini v oceni, da ni prave povezave med članstvom na terenu in mestno konferenco. Takšno stanje hromi politično aktivnost in pušča prazen prostor, v katerem se razraščajo druge politične sile. Med odlaganjem učinkovitih ukrepov člani ZK izgubljajo zaupanje in potrpljenje, pojavljajo se že tudi mnjenja, da partija odmira in bo potrebno najti nove politične oblike in vsebine dela.

Naposled je bilo udeležencem že dovolj dialoza, ki sam po sebi ne more dati rezultatov. V takšnem vzdušju so sprejeli pismo mestni konferenci in CK. Z glasovanjem so zavrnili manjšinski predlog, da naj o svoji organiziranosti odločajo ljubljanski komunisti z referendumom in ne CK ali mestna konferenca. Argumenti proti referendumu so bili dani že v razpravi: komunisti so se že dovolj jasno opredelili, referendum v sedanji situaciji bi pomenil zgolj zavlačevanje akcije, ki je neodložljiva.

SANDI SITAR

ustanovitelj OF dr. Josip Vidmar se zahvaljuje za podeljeni nagradni občana. Poleg njega ing. Janez Čemažar, predsednik občinske konference SZDL, ki je podal obrazložitev za to imenovanje.

Praznovali smo

Letošnji občinski praznik z osrednjo slovesnostjo 25. aprila v Velikih Laščah bo nedvomno ostal vsem udeležencem v prijetnem spominu. Obsežne in dolgotrajne priprave so dale pričakovati rezultat, naposled je bilo še vreme naklonjeno organizatorjem. Vzdolž te so prihajajoče pozdravljali slavoloki, napisi, zastave in cvetje, Laščah pa jih je pozdravil praznični vrvež.

Na ploščadi zraven šole se je zbralo več kot dva tisoč ljudi, kakor največje število, s katerim so prireditelji računali. Število gostov pa je slo čez vsa pričakovanja, prišli so visoki predstavniki republiškega in mestnega političnega življenja, predstavniki občinskih in družbeno političnih organizacij. V večini pa so seveda praznično razpoloženi domačini in občani iz drugih krajev naše občine.

Slavnostni program je začel predsednik skupščine občine ing. Korbar, ki je sprejel raport komandanta na ploščadi postrojenega odreda teritorialne obrambe, vodje mladinske patrle in bormikov.

Med častnimi gosti je bil tudi predsednik SAZU in naš občan dr. Josip Vidmar, soustanovitelj OF. Predsednik občinske konference SZDL ing. Janez Čemažar je prebral predlog za njegovo proglasitev častnega občana. Vidno ginjen je spregovoril tov. Vidmar o naših besedah – spomnil se je zlasti žrtev, ki so padle za obstanek in sedanost preživelih.

Sledil je slavnostni govor člana CK ZKS in domačina Janeza Hočevarja, ki je za splošnejšim delom govoril predvsem o deležu Velikih Lašč k naši borbi in revoluciji.

Po slavnostnem govoru je tov. Sergej Vošnjak kot predsednik skupščine podeljeval nagrade OF utemeljil letošnje nagrade, predstavniki ing. Korbar pa jih je izročil nagrajencem. Nato sta predstavniki občinskega odbora ZRVS Ivo Starin in Rudi Furjan predala nagrade iz razpisa za najboljše spisovne naloge s posredovanjem NOB in JLA. Priznanja so dobili tudi najbolj uspešni učenci.

Nagrade OF za najboljša književna dela na tematiko NOB v letu 1970 sta podelila tako delo: prvo nagrado Štefaniji Ravnikar, drugo nagrado Srečku Vilherju in Albertu Klunu za knjigo "Partizanski boj Primorcev in Istranov v Afriki", tretjo pa Alojziju Sinkovcu za izbor in ureditev knjige "Partizanske ljudske pesni".

Proslave občinskega praznika v Velikih Laščah sta odšli k spominu padlih borcev v tem kraju in pred Vidmarjevo hišo v dolini – prizorišče ustanovnega sestanka OF – delegaciji z zastavami.

Prvemu delu proslave, ki ga je izpolnila opisana skupna slavnostna seja skupščine občine in občinske konference SZDL, je sledila kulturni del, najprej na istem prostoru na prostem, nato pa še v dvorani osnovne šole. Pri izvedbi programa so sodelovali: godba, domači šolski pevski zbor, igralec Franček Drogenik, harmonikaš pod vodstvom prof. Albina Weingerla in solisti iz glasbene skupine. V avli pa je ob tej priložnosti zastopnik založbe Mladinska knjiga razstavil ilustracij za mladino.

Da je bilo po slavnostnem in kulturnem programu v Laščah še veliko, o tem ni treba izgubljati besed. Pomembnejše pa je nekaj drugega: da se je skozi vso obvezno formo in ceremonial praznika doseglo do udeležencev resnično vsebinsko doživetje. Če je prišlo do tega – o tem pa smo se prepričali – potem lahko zapišemo, da letošnji občinski praznik opravičil vložena sredstva in napore in polni meri uspel.

OBČINSKA ORGANIZACIJA ZK

Ob zaključku redakcije 28. 5. zjutraj: Včeraj zvečer je CK ZKS izglasoval ustanovitev občinskih organizacij ZK. Za njihovo ustanovitev so se v naši občini zavzemale družbeno-politične organizacije in politični aktivisti, zlasti pa obč. konf. SZDL in njen izvršni odbor. Razlog: premajhna povezanost članov ZK na nivoju občine kot tistega družbenega nivoja, kjer se srečuje in križa cela vrsta interesov, pravic in dolžnosti občanov. Z ustanovitvijo občinskih organizacij ZK je dobila takšna usmerjenost svoje potrdilo, ZK pa trdne točke za svoje prihodnje delo.

SaS

SKUPŠČINSKA SEJA

V četrtek, 20. maja je bila seja obeh zborov skupščine občine. V okviru prvih dveh točk dnevnega reda so odborniki obravnavali gospodarjenje občin in delovnih organizacij v lanskem letu. Po živahni razpravi so nato izrekli svojo podporo za nadaljnjo izgradnjo kliničnega centra v Ljubljani. Sprejemali so finančni načrt sklada za napredek turizma v mestu. Potrdili so statute šolskih in vzgojno-varstvenih zavodov ter obravnavali premoženjsko pravne zadeve in predlog komisije za volitve in imenovanja.

SKUPŠČINA ZZB

V četrtek, 27. maja je bila predsedstvu treh let ponovno skupščina ZZB NOV naše občine. Po uvodnem delu je sledilo poročilo predsednika Staneta Vrhovca, zatem pa še poročila blaginjskega in nadzornega odbora. Po razpravi so izglasovali razrešnico dosedanjemu odboru in so potrdili kandidatno listo novega odbora, že izvoljenega na 46 krajevnih občinskih zborih ZZB in VVI NOV. Izvolili so tudi delegate za mestno skupščino in kandidate za mestni odbor ZZB NOV. – Več o tem bomo poročali v naši naslednji številki.

Nihče ni štel množice na občinskem prazniku, ocene pa se gibljejo med 2000 in 3000. Nenavadno veliko je bilo tudi število častnih gostov.

STOPNJEVANA AKTIVNOST NAŠE ORGANIZACIJE

SZDL sredi dogajanja

Za vsakdanjim videzom so v teku pomembna in usodna dogajanja, ki zajemajo od federacije preko republike in občine ter krajevne skupnosti slehernega občana in pretresajo mnoga področja. Na takšen ali drugačen način se naposled odražajo v politiki. Naša organizacija je sredi tega dogajanja in beleži samo v zadnjem času vrsto pomembnih dogodkov.

19. aprila so se zbrali na sejo člani izvršnega odbora obč. konf. SZDL. Obravnavali so problematiko v zvezi z začetkom organizirane javne razprave o ustavnih spremembah. Zavzeli so stališče do študentskih demonstracij na Aškerčevi cesti in so ga posredovali v objavo v javna občila. Stališče izvršnega odbora je ocenilo študentske demonstracije kot izrazito politično akcijo in jo je kot tako tudi obravnavalo. Predsedstvo mestne konference je to stališče obravnavalo in ga je v glavnem povzelo. Naposled so udeleženci tega sestanka obravnavali delovanje ZK v naši občini in so se zavzeli za realizacijo stališč političnega aktiva ob obisku predsednika CK ZKS Franca Popita /ustanovitev občinskega komiteja ZK/.

4. maja je bila v Polhovem Gradcu razprava o ustavnih

spremembah. Udeležili so se je predvsem občani iz Gradca in okoliških krajev Šentjošta, Butajnov in Črnega vrha. Razprave se je udeležil tudi predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, ki je v svojem izjavljanju osvetlil nekatere ustavne spremembe splošnega značaja, govoril pa je tudi o problemih kmetijstva.

14. maja se je ob zbiru pripomb o ustavnih spremembah s terena sestal na pobudo obč. konf. SZDL splošni zbor skupščine občine. Tega zbora se je udeležil tudi poslanec zbora narodov Roman Albreht, ki je bil prisoten že na sestanku ožjega političnega aktiva 16. aprila, ob začetku javnih razprav. Tov. Albreht je nanizal vrsto svojih pogledov na najbolj obravnavane člene ustavnih sprememb. Med temi se je večkrat ponovilo tudi vprašanje novega statusa

občin kot temeljnih samoupravnih družbeno političnih skupnosti.

24. maja se je ponovno sestal izvršni odbor obč. konf. SZDL. Razpravljali so o stalnih kadrovskih pripravah na volitve in o organiziranosti in aktivnosti SZDL na območju občine. Nato so udeleženci navezali razpravo o prizadevanjih za večjo akcijsko sposobnost ZK. Sedanje stanje hromi politično delo v Ljubljani. Izvršni odbor je obsojil zadrževanje razprave v forumskih okvirih v času, ko je v teku toliko pomembnejših političnih procesov. Na ta način je izrazil svojo podporo prizadevanjem CK ZKS, saj so ta domala identična s stališči političnega aktiva v občini.

V tem skopem zapisu o delovanju SZDL v naši občini pa nismo še nič zapisali o najpomembnejšem – o oživljeni politični aktivnosti samega članstva, saj domala ni občana, ki bi ostal brezbrizen spričo dogajanj v zadnjem času.

SaS

Iz razprav o ustavnih spremembah

Ustavne spremembe so pogost predmet razprav med našimi občani. Zlasti na javnih tribunah, ki jih je organizirala obč. konf. SZDL in so jih vodili naši poslanci, so udeleženci izražali svoje pomisleke, skrb in tudi kritiko. Pogosto so načelniki vprašanje minulega dela, ki ga je spremljala bojazen oživitve nekaterih kapitalističnih težnj. Povpraševali so tudi po zagotovilih za dobre mednarodne odnose. Naposled, po vseh pojasnilih in razjasnitvah je včasih ostal še dvom, če bomo še tako dobro zamišljena ustavna določila znali in hoteli uveljaviti v praksi. Izkušnje kažejo, da temu čisto ni tako. Vse te razprave kažejo, da našim občanom nikakor ni vseeno, po kakšni poti bo nadaljevala razvoj naša družba. Pokazalo se je, da je politične zavesti in ljudeh dovolj in gre bolj za to, kako jo kar najbolj uspešno usmeriti. Take ustave si vsi želimo.

Naš sodelavec Matjaž Polenčič nam je pripravil kratke obrazložitve nekaterih pogostejših obravnavanih ustavnih sprememb, kar v naslednjem objavljamo.

1. Pri določanju funkcij federacije naj bi na področjih skupnih interesov delovnih ljudi ter narodov in narodnosti, socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin kar najbolj natančno določili tiste skupne interese, ki jih ti zagotavljajo in uresničujejo po organih federacije — od ohranitve in obrambe neodvisnosti in teritorialne neokrnjenosti, mednarodnega položaja in mednarodnih odnosov, enotnih temeljev socialističnih samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in političnega sistema do enotnega trga z vsemi elementi, ki ga sestavljajo in zagotavljajo.

2. Monetarno-kreditni sistem, sistem in politika cen, ekonomski odnosi s tujino, financiranje funkcij federacije in financiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in pokrajin — vse to naj bi bila stvar skupne politike in v rokah zveznih organov. In samo to: republike in avtonomni pokrajini naj imajo možnost, da samostojno urejajo vse druge odnose in vodijo lastno ekonomsko politiko v skladu s svojimi posebnimi razmerami.

3. Skupno politiko izdajanja denarja uresničujejo Narodna banka Jugoslavije in narodne banke republik; te naj bi določale pogoje in način za uporabljanje denarja v republiki oziroma avtonomni pokrajini in skupaj z Narodno banko Jugoslavije bile odgovorne za trdnost valute in likvidnost. Guvernerji narodnih bank v republikah in avtonomnih pokrajinah naj bi bili člani sveta guvernerjev pri Narodni banki Jugoslavije, ki naj bi bil odgovoren za izvajanje emisijske in monetarno-kreditne politike. Tako dekoncentracija nikakor ne pomeni, da bo lahko vsaka republika tiskala svoj denar. To bo še naprej naloga, ki je v skupnem interesu zaupana federaciji.

4. Moč vsesplošnega zveznega družbenega planiranja, ki ga je dolo-

čila ustava iz leta 1963, skozi leta počasi pojema, dokler je predloženi ustavni amandmaji ne bi popolnoma ugasnili. Družbeno načrtovanje dobiva novo kvaliteto: naj bo predvsem dogovor narodov Jugoslavije o skupnih razvojnih interesih, kajti družbeni načrt naj bi usklajeval raz-

nih amandmajih pravico zahtevati enakovreden delež glede na svoje minulo delo. Zato moramo zagotoviti, da bodo pravice iz minulega dela v ustavnih spremembah definirane. Z amandmaji razrešujemo dilemo, ki je bila v našem političnem življenju prisotna v zadnjih nekaj letih in ki je v tem, ali pomeni udeležba v dogodku na podlagi minulega dela sestavino izkoriščanja tekočega dela in ali je to v skladu s socialističnimi principi. Vprašanje minulega dela je bilo namreč prisotno že v razpravah o ustavi iz leta 1963, ki je dopuščala razlago, da vse druge sestavine sodelovanja v proizvodnem procesu, ki ne temelje na tekočem živem delu, nosijo v sebi obeležja izkoriščanja živega dela.

6. Federacija je doslej zbirala velika sredstva v svojem proračunu in skladih in jih uporabljala za različne gospodarske in druge izvenproračunske intervencije ter številne materialne obveznosti. Odslej naj bi republike in avtonomne pokrajine samostojno določale sistem, vire in

njem in sporazumi med republikami kot družbeno-političnimi skupnostmi. S tem je podana minimalna podlaga za odnose med republikami in do federacije, ki bi morala biti čim bolj dosledno in čim bolj jasno formulirana; čimmanj obremenjena s splošnimi formulacijami, ki omogočajo različne razlage in ki lahko postanejo vir različnih sporov in spopadov v okviru federacije in ki seveda bistveno bremenijo — kakor jasno kažejo izkušnje zadnjih let — tudi odnose med narodi in narodnostmi ter povzročajo določene politične težave in politične krize.

9. Ves čas razprave v telesih zvezne ustavne komisije je bila prisotna ideja oziroma predlog in zahteva, naj se v XX. amandmaju uredi tudi položaj občin. Poskušala se je dati določena formulacija, vendar je bilo ugotovljeno, da sta stopnja razvoja občin in njihovo funkcioniranje v različnih delih Jugoslavije zelo različna ter da so zelo zapletena vprašanja medobčinskega sodelovanja ter delovanje in položaj mest. Prevladalo je stališče, da se občina mora uveljavljati kot temeljna samoupravna družbeno-politična skupnost. Prav tako je bilo izraženo mnenje, da se v funkcioniranju samoupravnega mehanizma v mnogih občinah odločitve oddaljujejo od samega občana in njegovih interesov. V sedanjem skupščinskem sistemu v občinah, posebej se v mestih, se še vedno ne uresničuje misel samoupravne družbe, naj pride čim bolj neposredno do izraza interes občana, združenega v kraju svojega prebivanja. Prav zato, ker so izkušnje na tem področju zelo različne, v obravnavanem besedilu ni opredeljena občina, čeprav bi po logiki samega XX. amandmaja to bilo potrebno. Zato je bil sprejet predlog, da se ta amandma dopolni kasneje, če bi se v javni razpravi našlo ustrezne formulacije.

10. Vzrokov za ustanovitev tega organa je več. Predvsem je bilo treba določiti ustrezno vlogo republik in avtonomnih pokrajin na sedanji stopnji družbenega razvoja ter ugotoviti težnje, da se vprašanja s področja mednarodnih odnosov in interesov rešujejo v skladu s spremembami v materialnih in političnih odnosih v družbi. Glede konkretnih nalog in pooblastil predsedstva SFRJ je v amandmajih določeno, da ima predsedstvo politično, ustavodajno in zakonodajno pobudo ter pravico in dolžnost, da obravnava izvajanje politike in sklepov skupščine ter s tem sprejema stališča in daje mnenja. O teh zadevah predsedstvo samo ne sprejema nobenih odločitev; te so v pristojnosti zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta. S tem je urejen tudi medsebojni odnos med predsedstvom in drugimi zveznimi organi. Predsedstvu pa se poleg tega dajejo še pristojnosti, ki jih je po dosednji ustavi opravljal predsednik republik; to je skupina pravic in dolžnosti, ki jih v večini demokratičnih ustavnih sistemov sicer opravlja šef države. V tej zvezi pa ima tudi predsedstvo nekatere neposredne politične izvršne funkcije. Najpomembnejše so na področju narodne obrambe; poleg drugega je predsedstvo SFRJ kolektivno vrhovno poveljstvo oboroženih sil države.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane ZRVS, ki so opravili izpit in se še niso oglasili na upravi za narodno obrambo v Kresiji, da to store. Priznali vam bodo šest dni vojaških vaj. Vojaške knjizice prinesite s seboj!

Občinski odbor ZRVS

Ob tednu varnosti so se 14. maja zbrali tudi miličniki postaje Vič z oddelkom Rudnik in Lašče na tovariškem srečanju v Iškem Vintgarju. Povabili so svoje in goste, družabni program pa je vseboval tudi tekmovalni streljanje in balinanje. V slednjem se je pomerilo več ekip, naša slika prikazuje, kako so se njihovi člani dogovarjali pred začetkom tekmovalnosti. Med balinarji je tudi podpredsednik skupščine občine Stane Vrtič.

NEMIRI PRI SOSEDIH NA DRUGI STRANI ULICE

Zasedba Filozofske fakultete

Izvršni odbor skupnosti študentov je na seji 19. maja ocenil, da demonstracije proti nepravilnostim v naši družbi, napovedane za četrtek, 20. maja ob 16. uri, v tem trenutku ne ustrezajo kot oblika študentskega protesta. Za svoj sklep je IO pripravil odgovorjati pred študenti.

S tem obvestilom so bile demonstracije legalno nedovoljene. Zaradi tega se je skupina študentov z akcijskim odborom na čelu zbrala na FF, da prediskutirajo utemeljene oz. neutemeljene vzroke opovedanih demonstracij. Diskusija je bila naperjena predvsem proti univerzitetnemu komiteju, ki je demonstracije preprečeval in onemogočil tiskati letake in drugo propagandno gradivo ter proti IO in njegovi neaktivnosti skozi vse leto. Sklep je bil, da se IO odpokliče in ustanovi novi oz. da njegove funkcije začne prevzame akcijski odbor. Za dokončen sklep pa bi morali študentje sklicati skupščino vsaj 5000 izmed 12000 študentov v Ljubljani. Vendar ustreznega števila študentov ni bilo, zato so začeli zbirati podpise za referendum. Podpisali so se vsi udeleženci.

Tudi prisotni član IO je bil za takojšnji odstop IO, kolikor le-ta ni realen predstavnik študentov. To ne realnost pa potrjuje izjava drugega predstavnika IO, da on sam predstavlja 2500 študentov iz študentskega naselja.

Akcijski odbor je bil o izgovorih IO in UK, da sedaj ni pravi politični trenutek in da demonstracije vsebinsko ne ustrezajo, mnenja, da to niso pravi vzroki za odpoved. Glavna tema diskusije pa je bil za študente nesprejemljiv pripor njihovih tovarišev Adama Franka, Milana Jesiha in še enega študenta ter neutemeljen odvzem osebnih izkaznic nekaterim študentom. Zato so sklicali širši zbor v ponedeljek, 24. maja, da se o tem temeljiteje pomenijo.

Na tem zboru se je sestel akcijski odbor študentov in proglasil zasedbo filozofske fakultete v sredo, 26. maja ob 10. ure dalje.

Zaradi pomembnosti akcije, uspeha in varnosti se je akcijski odbor

odločil organizirati sedem poskupin za delo. Med zasedbami pine skrbijo za red in varnost, tiskanje in raznašanje propagandnega gradiva, dostavo hrane študentom, ki ostanejo čez noč in se z nemoteno delo akcijskega

Kaj so vzroki za tako ukrep, kot je zasedba univerze?

Študentje navajajo 13 vzrokov:

1. Kazenski postopek proti študentom
2. Avtonomnost univerze
3. Svoboda intelektualne ideje
4. Suverenost sodišča
5. Kje so stališča CK ZKS?
6. Mijanović — Adam — Jesiha
7. Demokracija?
8. Socialna diferenciacija
9. Svoboda tiska
10. Odgovornost posameznika
11. Reforma — stabilizacija
12. Migracije
13. Korupcija

V sredo, 26. maja so študentje sedli univerzo za nedoločen čas.

ŠTEFAN SMRČIČ

PRIPIS UREDNIŠTVA:

V trenutku, ko zaključujemo redakcijo 6. številke Naše komunne, zasedba filozofske fakultete še traja, slišati je tudi govorje lidarnostnih akcijah drugih republik. Izvršni odbor obč. konf. SZDL in naša redakcija že začetek študentskega gibanja z zasedbo Aškerčeve ceste, ki kot politično akcijo, da niti sedaj ugotovljamo, da je po prvotni konfuznosti in orientiranosti znake večje uspešnosti in usmerjenosti k socialističnim ciljem naše družbe, težnje študentskega gibanja zdravljamo in se jim pridružujemo.

Varstvena pokojnina kmetov — borcev NOV

Republiški zbor zveze združenj borcev NOV SR Slovenije predložil republiški skupščini predlog za izdajo zakona o varstveni pokojnini za kmete — borce NOV pred 9. 9. 1943 oz. 13. 10. 1943.

Vedno večji zdravstveni in socialni problemi ostarelih in za delo nesposobnih kmetov — borcev NOV so predmet mnogih razprav ne samo v borčevskih organizacijah, marveč tudi v občinskih skupščinah in družbeno-političnih organizacijah. Še posebej je to vprašanje prišlo do izraza na pravkar minulih posvetovanjih po regijah o problematiki varstva borcev NOV in VVI, ki so jih pripravili skupaj komisija Skupščine SRS za vprašanje borcev NOV, republiški zbor ZZZB NOV Slovenije in republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo.

Podatki iz nedavno izdelane ankete in tudi uvodoma omenjenega posvetovanja kažejo — mimo drugih dejstev — da je zdravstveno stanje kmetov — borcev slabo. Poleg splošnih bolezni, ki spremljajo človeka v starejših letih, so tudi bolezni kot posledice prestanih naporov v NOV. Mnogi kmetje — borci so zaradi teh bolezni (revmatična obolenja, obolenja hrbtenice, srca in ožilja in podobno) priklenjeni na posteljo, oz. so do določene mere za pridobitno delo nesposobni. S tujo pomočjo ali s pomočjo otrok, ki so ostali na kmetijah in ustvarili že tudi svoje družine, pridelajo le najnujnejše za življenje in torej ne morejo dosegati predpisanega katastrskega dohodka. Tako je zaradi starosti, bolezni in ponekod zaradi slabe, hribovite in od trga oddaljene zemlje, precejšnje število kmetov — borcev NOV pred 9. 9. 1943 oz. 13. 10. 1943 že sedaj tudi socialno ogroženih. Nedvomno je torej, da bi bila potrebna takojšnja družbena intervencija vsem tistim kmetom — borcem, ki niso sposobni kriti nobenih družbenih obveznosti več. Zemlja ostaja neobdelana, socialni in zdravstveni problem teh kmetov raste iz leta v leto.

Z anketo je bilo ugotovljeno, da je v naši republiki ca. 3800 kmetov — borcev, od tega približno 1200 žensk. Kmetov, ki imajo status borca in so stari že nad 60 let, je približno 1600. Če upoštevamo, da je pri anketiranju tudi kdo izpadel, lahko računamo, da bi imelo pravico po predlaganem zakonu do varstvene pokojnine največ 2000 upravičencev.

In kakšna so načela, na katerih naj bi temeljil predvideni zakon o varstveni pokojnini kmetov — borcev NOV? Republiški odbor ZZZB NOV Slovenije predlaga:

1. Zakon naj bi dal pravico do varstvene pokojnine tistim kmetom-borcem NOV pred 9. 9. 1943 oz. 13. 10. 1943, ki ne morejo uveljaviti pokojnine po drugih predpisih

iz pokojninskega in invalidskega varovanja in se preživljajo iz kmetijske dejavnosti ter so stari nad 60 let.

Pravico do varstvene pokojnine pridobi tisti kmet — borec NOV (priznanim statusom), ki izpolnjuje predpisane cenzusne pogoje. Tako ne bodo mogli uveljavljati pravice do varstvene pokojnine prenejši kmetje — borci.

Varstveno pokojnino je možno uveljaviti samo eno na kmetijsko gospodarstvo.

2. Pravico do družinske varstvene pokojnine naj bi pridobil zakoniti sin ali hči, ki ga je lastnik posestva v NOV bil dolžan po zakonu priznati in da je bil tak upravičenec v NOB politično neoporečen.

3. Pravico do izjemne varstvene pokojnine naj bi imeli tudi kmetje — borci NOV (s statusom borca), ki še niso stari 60 let, zaradi bolezni niso sposobni za dobitno delo. (Postopek naj bi enak kot velja za uveljavljanje lidske pokojnine).

4. Varstvena pokojnina kmetov — borcev NOV naj bi znašala 521 tolarjev, to je toliko kot znaša mesečni sek za varstveni dodatek v pokojninskem oz. invalidskem varovanju.

5. Varstvene pokojnine kmetov — borcev naj bi se usklajevale s enakih merilih kot pokojnine invalidski in pokojninski zakon daji.

6. V zvezi s priznanjem varstvene pokojnine naj bi imeli upravičenci in člani njegove družine pravico kega zdravstvenega varstva kot pokojnenci po predpisih o zdravstvenem zavarovanju.

7. Sredstva za varstvene pokojnine kmetov — borcev NOV naj bi zagotavljala s proračunom republike.

Predlog je torej tu. Zdaj naj bi stojni republiški politični organi o njem povedo svoje mnenje in o njem tudi odločijo. Menimo, da je treba vsakakor rešiti problem kmetov — borcev, ki so zdravstveno in socialno ogroženi, pri čemer je treba upoštevati celotne družbe do njih. Po našem mnenju ni toliko pomembno, ali to vprašanje rešeno s posebnim zakonom ali v sklopu pripravljane zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov sploh. Pomembno je, da družba čimprej zagotovi varstveno pokojnino kmetov — borcem pred 9. 9. 1943 oz. 13. 10. 1943, ki zaradi bolezni za delo niso sposobni, zategadelj postajajo tudi vedno bolj socialni problem. SLAVKO K.

S sej občinskih svetov

SVET ZA URBANIZEM IN GRADBENE ZADEVE: ŽIVLJENJE PREHITEVA NAČRTE

Ko je lansko leto občinska skupščina sprejela sklepe o osnutku 1. medobčinskega urbanističnega programa, je istočasno pooblastila občinski svet za urbanizem, da skupaj z ljubljanskim urbanističnim zavodom določi naselja in območja, ki naj bi jih uredili z zazidalnim načrtom, in območja, ki naj bi jih uredili s skupno lokacijsko dokumentacijo.

Toda s strani krajevnih skupnosti so začeli „deževati“ predlogi in pripombe posebno glede urbanistične ureditve Horjula, Polhovega Gradca in Iga. Predstavniki sveta so si skupno s pristojnimi strokovnimi službami ogledali omenjena področja in

tako ocenili realne možnosti, na podlagi katerih so potem izdelali dopolnila tega medobčinskega programa.

Svet je na svoji zadnji seji sprejel ta dopolnila kot tudi vrsto ustrezne urbanistične dokumentacije, s katero se bodo urejala posamezna območja. Zavzeli so se za to, da bodo hkrati s sklepi predložili občinski skupščini tudi predlog, naj bi si krajevnne skupnosti prizadevale, da bi se najprej v naseljih pozidale zazidljive zemljiške površine, šele nato pa naj bi se gradnja (tu je mišljena predvsem individualna gradnja) usmerila na območja, ki jih bodo uredili z zazidalnimi načrti.

SVET ZA STANOVANJSKE ZADEVE: KRITIKA »LUZ« IN »DOMA«

V tej mandatni dobi se je 13. maja na svoji drugi seji sestel tudi svet za stanovanjske zadeve. Obravnavali so informacijo aktualne stanovanjske problematike v Ljubljani. V razpravi okrog resolucije, ki jo je izdal mestni svet, je bilo slišati precej kritičnih pripomb. Ostre besede in kritike so bile izrečene na račun ljubljanskega urbanističnega zavoda, kajti v proračunu zadnjih nekaj let so namenili za izdelavo urbanističnega plana kar precejšnje vsote denarja, plan, ki bi moral biti izgotovljen že do konca leta 1969, pa verjetno ne bo izdelan niti v tem letu.

SVET ZA KOMUNALNE ZADEVE: ZA ENOTNEJŠO POLITIKO

Tudi komunalci so razpravljali o aktualni stanovanjski problematiki Ljubljane. Kot je znano, stanovanjska gradnja v zadnjih letih močno stagnira. Trenutni primanjkljaj znaša blizu trideset tisoč stanovanj, najemnih stanovanj je iz leta v leto manj, cena kvadratnega metra stanovanjske površine se je povzpela že na tri tisoč dinarjev, odstotek vlaganja v stanovanjsko gradnjo je nezadosten ...

Kje so vzroki? Še vedno prevladuje klasična gradnja, nereseno ostaja urbanistično urejanje, cene v komunalni dejavnosti so močno porastle (nakup in oprema zemljišč), razdrobljenost stanovanjske

gradnje v našem mestu itd.

„Vzroke poznamo že dalj časa, potrebno bo čimprej preiti na samo operativno delo na tem področju!“ Ko so razpravljali, pa so se prisotni zavzeli predvsem za enotnejšo in učinkovitejšo politiko v okviru mesta. Ta naj bi predvsem usmerjala politiko nakupovanja in oddajanja zemljišč, zagotovila pa naj bi tudi učinkovitejšo zbiranje finančnih sredstev za sam nakup zemljišč. Stanovanjsko gradnjo bi mogoče pospešiti tudi z večjim osredotočenjem gradbišč v mestu, večji podarek pa bo potreben tudi v izgradnji najemnih stanovanj.

JANJA DOMITROVIČ

Teze zakona o združevanju kmetov v razpravi

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je na svoji seji 15. aprila 1971 sprejel predlog za izdajo zakona o združevanju kmetov.

Po predlogu novega zakona bi se odslej naprej kmetje lahko združevali v zadrage, organizacije združenega dela in pogodbenosti. Vse tri oblike se organizirajo na načelu prostovoljnosti s ciljem, bolje organizirati kmetijsko proizvodnjo, predelavo in prodajo. Nadaljnji interes je razvijanje samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov na vasi oz. v naši družbi. Poleg gospodarskih dejavnosti se zadrage in organizacije kmetov ukvarjajo tudi s strokovno pospeševalno in razvojno dejavnostjo na področju kmetstva ter z izobraževalnim, kulturnim in socialnim delom, pomembnim za člane.

Zadrage in organizacije kmetov so lahko splošne in specializirane, po vrstah dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo. Novi zakon predvideva možnost ustanovitve Združene zveze SR Slovenije kot združenosti, ki daje svojim članicam organizacijsko, strokovno in finančno in drugo pomoč. Zadruga zveza bi lahko za potrebe svojih članic opravljala tudi gospodarske posle.

Zadrage ustanavljajo kmetje sami. Zadrugo lahko ustanovi najmanj 30 kmetov. Če da pobudo za ustanovitev delovna organizacija, je to število lahko tudi manjše. Ustanovitelji postanejo člani dnevnega registracije zadrage. Drugi kmetje postanejo člani s sprejemom v članstvo. Sredstva za ustanovitev in začetek dela zagotove ustanovitelji zadrage v obliki deležev, s kreditom ali na drugačen način. Sredstva lahko zagotove tudi delovne organizacije, če dajo pobudo za ustanovitev oz. če sklenejo pogodbo za opravljanje določenih dejavnosti. Opravljanje take dejavnosti ne more biti pod enakimi pogoji kot sicer. Za opravljanje svoje funkcije ima zadruga svoj statut.

Člani in delovne zadrage enakopravno razporejajo dohodek za svoje osebne in skupne potrebe ter za razširitev materialne podlage združenega dela. Del dohodka, ki se deli med člane, se obračuna iz skupnega poslovanja zadrage glede na njeno poslovanje s člani. Delotno razporeditev dohodka in osebnega dohodka urejajo splošni akti zadrage, tako kot pri vsaki drugi delovni organizaciji.

Naslednja oblika predstavlja združevanje kmetov v okviru delovnih organizacij. Bistvena razlika od zadrage je v tem, da vloži organizacija kmetov del svojega dohodka tudi v skupne sklade delovne

organizacije. Zaradi tega so udeleženi pri skupnih investicijskih sredstvih, delovna organizacija pa tudi nosi riziko poslovanja organizacije kmetov.

Pogodbena skupnost je oblika, za katero se kmetje odločijo na osnovi medsebojne pogodbe, iz katere so razvidni elementi sodelovanja. Tudi taka skupnost se mora registrirati, da ne bi prihajalo do spekulativnih in izkoriščevalskih formacij na vasi.

Novi zakon bo stopil v veljavo takoj, ko bo objavljen v uradnem listu.

Inž. LOJZE HABJAN

Odlikovanci OF

Ob 30-letnici ustanovitve OF so na slavnostni seji republiške konference SZDL 26. aprila podelili 40 zlatih priznanj. Med odlikovanci iz vse Slovenije sta tudi dva naša občana: Franc Leskošek in Josip Vidmar.

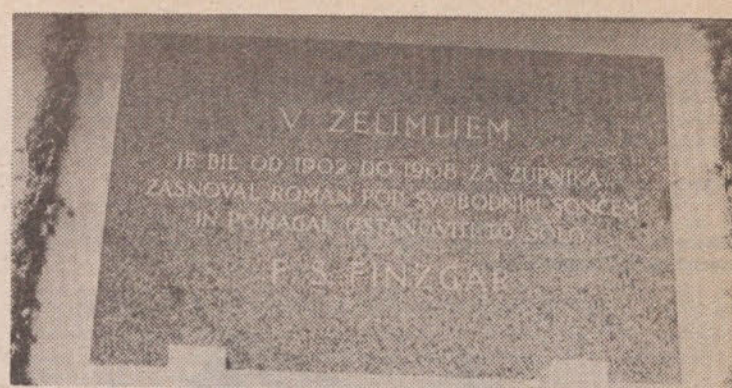
Član sveta federacije Franc Leskošek-Luka je že več kot pol stoletja med vodilnimi organizatorji delavskega gibanja. Njegova biografija vodi skozi preganjanja in zapore do najvišjih političnih in državnih funkcij. Bil je sekretar KPS in komandant glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, po osvoboditvi pa član prve Slovenske vlade in pozneje več let minister zvezne vlade.

Dr. Josip Vidmar, naš častni občan, je bil soustanovitelj OF in kasneje predsednik izvršnega odbora OF, predsednik SNOS in član AVNOJ. Po osvoboditvi je bil predsednik sveta narodov

in predsednik prezidija ljudske skupščine Slovenije. Od leta 1952 je predsednik SAZU. Političnemu enakovredno je njegovo literarno – kritično delovanje.

Srebrna priznanja OF pa so podelili istega dne na slavnostni seji mestne konference SZDL. Sprejeli so jih tisti tovariši oziroma organizacije, ki so s svojim delom in zgledom prispevali k dosegom trajnejšega pomena: Vili Belič, Jernej Čertanc, Alojz Habjan, Božidar Keršnik, Darko Kolenc, Slavko Korbar, Albin Kozin, Alojz Kušar, Marija Legan, Boris Makovec, Franc Malovrh, Marija Mesarič, Jože Modic, Anton Oblak, Pepca Oprešnik, Franc Tomsčič, Niko Valjavec, Nace Voljč, Milan Vrtačnik, Breda Zajc, Jože Zalar in Dragica Zupancič ter občinska odbora RK in ZRVS.

Naše čestitke vsem odlikovancem!

ODKRITJE FINČGARJEVE SPOMINSKE PLOŠČE V ŽELIMLJAH

V nedeljo, 16. maja, so v Želimljah na osnovni šoli odkrili spominsko ploščo pisatelju in ustanovitelju tamkajšnje šole Franu Saleškemu Finčgarju.

Prizadevanja podružnične šole so bila tako kronana s trojnim spomenikom. Ploščo je odkril predsednik občine Ljubljana-Vič-Rudnik ing. Slavko Korbar. O kulturno-zgodovinskem pomenu pisatelja je govoril dr. Joža Mahnič. V prijetnem kulturnem sporedu so sodelovali pionirji tamkajšnje šole in Skofljica. Kulturni program je obsegal vrsto Finčgarjevih del, ki so jih ob dobri izvedbi nastopajočih, navzoči toplo sprejeli. Posebno pozornost je vzbudil pionir iz Želimlja, ki je s svojim govorom navdušil prisotne. Lepo vreme je omogočilo, da se je prireditve udeležilo mnogo ljudi iz bližnje in daljne okolice. Brez dvoma prireditve za kraj veliko pomeni, ker je bila spontana in zelena.

Popoldne je v dvorani gasilskega doma domača igralska skupina pod vodstvom tov. Jurkarjeve izvedla dramsko delo. Želimlje je tako doživelo in praznično proslavilo svoj kulturni praznik.

Ing. L. HABJAN

Levji delež

Trgovina ustvarila v lanskem letu v gospodarstvu občine več kot polovico celotnega dohodka

V primerjavi z letom 1968 se je celotni dohodek v gospodarstvu povečal za sedemnajst odstotkov. Največjo stopnjo porasta dohodka v proizvodnji in prodaji so gospodarske organizacije zabeležile v zadnjem tromesečju in sicer kar trideset odstotkov več kot v istem obdobju predhodnega leta. Povečana investicijska, splošna in individualna potrošnja so vplivale na povečanje proizvodnje, ki je presežala predvideno stopnjo rasti za leto 1970. Vse vrste potrošnje pa so tudi močno vplivale na porast dohodka v trgovini in industriji (kar za četrtino večji dohodek) ter obrti. Na področju trgovine je za takšen porast dohodka najbolj „zaslužna“ veletrgovina Mercator, saj je z 98 odstotki ustvarjenega dohodka v svoji panogi ter 52 odstotki celotnega ustvarjenega dohodka v gospodarstvu občine daleč pred vsemi ostalimi gospodarskimi organizacijami.

Obrtna dejavnost je lani zabeležila kar za polovico večji dohodek. S 44 odstotki vsega ustvarjenega dohodka v obrti sta bili udeleženi podjetji KIP in IGO. Prvo podjetje pa se lahko pohvali morda se z „rekordom“, saj je ustvarilo kar za 129 odstotkov večji dohodek kot leta 1969.

V ustvarjanju občinskega dohodka pa je kmetijstvo v lanskem letu znižalo svojo udeležbo. Dohodek se je tu povečal za trinajst odstotkov. Delež Agrokombinata Barje v dohodku na svojem področju pa se je povečal na 82 odstotkov.

JANJA DOMITROVIČ

ZDRUŽENJA NA VASI

Ljudska tehnika se na podeželju vedno bolj uveljavlja. Kmetijsko tehniška komisija pri mestnem odboru Ljudske tehnike Ljubljana zato razmišlja o ustanovitvi združenj za mehanizacijo, v katerih naj bi se kmetje posvetovali in seznanjali z uporabljenim in vzdrževanjem kmetijskih strojev. Prav tako bi ta združenja, ki naj bi začela delovati letos jeseni, omogočala kmetom boljše oskrbo z mehanizacijo predvsem iz uvoza.

Zdaj je kmetijsko tehniška komisija izdelala pravilnik o delovanju združenj na vasi in ga bo po morebitnih popravkih razdelila kmetom. Zanimanje za takšno povezavo je med kmeti veliko in za delovanje združenj je prispeval denar tudi sklad za pospeševanje kmetijstva naše občine.

A. A.

100 let TTL

Tobačna tovarna Ljubljana, sloviti izdelovalec cigaret filter 57 in drugih slavi letos visok jubilej 100-letnico obstoja. V okviru tega jubileja bo niz proslav, saj šteje tobačna kot ena najstarejših slovenskih tovarn in kot najstarejša jugoslovanska tobačna tovarna. Pokroviteljstvo nad vsemi proslavami je prevzel član sveta federacije Edvard Kardelj. Podrobneje o tej zadevi pa bomo pisali prihodnjič.

Volilni zbori kmetijskih zavarovancev

Do 27. junija bodo na območju zdravstvene regije Ljubljana opravljeni volilni zbori kmetijskih zavarovancev. Kmetje – nosilci zdravstvenega zavarovanja bodo izvolili novo skupščino. Ta samoupravni organ, skorajda edini poleg samouprave, ki jo imajo kmetje v kmetijskih organizacijah, je že v minuli mandatni dobi prikazal veliko aktivnost in dosegel vidne uspehe.

Na območju 18 občin, ki tvorijo komunalno skupnost Ljubljana, bo izvoljeno 33 kmetov v novo skupščino zdravstvenega zavarovanja. V naši občini bodo na zbore izvolili 5 novih članov skupščine. Na vsakih 400 kmetijskih zavarovancev se voli po enega predstavnika v skupščino. Volilne zbornice organizirajo krajevne organizacije SZDL s pomočjo službe, ki nudi kmetijsko zavarovanje. Zbori padajo v čas, ko kmetovalcem ne preostaja veliko časa, vendar je razpisovalec vezan na zakonski rok. Spričo pomembnosti, ki jo ima skupščina, je prav, da je do tega časa vse na-

red, kljub delovni sezoni, ki je pred nami.

Volilni zbori naj bi bili organizirani tako, da bi v prvem planu obravnavali problematiko s področja kmetijskega zavarovanja, nato pa najbolj pereče zadeve zadnjega časa, tako ustavne spremembe, predlog novega zakona o zadrugištvu itd.

Skupščina kmetijskih zavarovancev naj dobi mesto, ki ji ga naš samoupravni sistem omogoča. Skupščina naj razraste v organ, ki ne bo reševal samo problematike zavarovanja, temveč širšo kmetijsko problematiko, jo prikazoval v javnosti,

KULTURA IN ŠPORT V PODPEČI

Ceprav je Podpeč vas, je življenje v njej zelo razgibano. K tej razgibanosti pa največ pripomore mladina. Imamo dva beat ansambla. Starejši je iz Podpeči in ima dokaj zanimivo ime – „Školjke“. Mlajši pa je iz Kamnika pod Krimom, ime so si naredili po velikem bojevniku Napoleonu. Imenujejo se „Novi Napoleoni“. Školjke igrajo lepo, če jih

poslušas na pravo uho. Novi Napoleoni pa ravno tako osvajajo poslušalce kot je Napoleon Bonaparte osvajal ozemlja. Oba ansambla prirejata koncerte in ples doma in drugod. Plesov in koncertov se udeležuje predvsem šolska mladina, starejši mladinci in pa tudi starejši ljudje, ki se radi zavrtijo ob njihovih zvokih. Za resnejše poslušalce deluje v Podpeči oktet „DPD Svoboda Podpeč“. Pevce vodi tov. Weingerl. Prirejajo samostojne koncerte, nastopajo na proslavah, posneli pa so že oddajo za radio in televizijo.

Imamo tudi knjižnico, vendar v njej pogrešamo knjig z resnejšo tematiko in knjige za študiranje, literaturo.

Mladina pa bi brez dvoma nujno potrebovala prostor, kjer bi si uredila svoj klub. Zdaj se zbirajo v „Kotičku“, ki je primeren le za sestanke, saj je prostor majhen. V njem bi bilo skoraj nemogoče igrati šah ali kaj podobnega, saj je mladina veliko. Ob večerih se zdaj mladina zbirajo v gostilnah, kar pa vsekakor ni lepo in ne vzgojno za mlajše. Ob sobotah in nedeljah pa si lahko ogleda filme, saj druge možnosti nima.

Vsekakor pa je med mladino veliko navdušenih športnikov. Pozimi telovadimo dvakrat tedensko v novi telovadnici v Preserju. Poleti igramo največ košarko in nogomet na igrišču v Preserju ali v Podpeči. Za šolsko mladino bo začel delovati telovadni krožek. Pomladi prirejamo „spomladanski kros“, katerega se mladina rada in v velikem številu udeležuje. Pozimi smučamo na bližnjih pobočjih ali na Rakitni. Poleti se kopamo v jezeru na Jezeru. Voda je sicer mrzla, a vseeno smo zadovoljni s tem, kar imamo. Poleti je ob njem polno turistov. V načrtu je, da bi na obronkih jezera napravili kolibč.

Mladinci imamo tudi stalno povezavo z „Zvezo mladine Slovenije“ (ZMS) in s krajevnimi organizacijami.

MARIČKA JARC

Viška komuna v številkah

ZA 1/4 VEČ KOT PRED 10 LETI

Po desetih letih smo se zopet prešteli. Javnosti so že na razpolago podatki o tem, koliko nas je, kaj smo, kako stanujemo, kaj delamo itd. Poglejmo, kaj nam potrebuje zavod za statistiko SR Slovenije o zadnjem popisu prebivalstva in stanovanj, predvsem o tem, kar nas zanima.

Popisi so pri nas okroglo na deset let. Leta 1961 je bilo vseh Jugoslovancev 18.500.000, sedaj pa nas je že 2.000.000 več ali natančno 20.504.516. Od te množice nas je Slovencev več kot polovica milijon: 1.725.088, ki živimo v nekaj manj kot 516 tisoč gospodinjstvih; to število pa moramo zmanjšati za skoraj 50.000 Slovencev (za veliko občin prebivalcev!), ki so odšli v tujino s trebuhom za kruhom.

Glede naseljenosti se Slovenija drži neke pri jugoslovanskem povprečju: 85 nas živi na kvadratnem metru (v Jugoslaviji 80 ljudi na kvad. m).

Povprečna slovenska družina ni številna in se je, čeprav neznatno, od leta 1961 celo zmanjšala: na 100 družin pride 334 prebivalcev, torej v povprečju 3 do 4-članska družina. V jugoslovanskem merilu so manjše družine le še v Vojvodini.

Ozrmo se še malo po domači občini. Vičanov je 65.351, kar pomeni, da nas je sedaj za skoraj 1/4 več kot pred desetimi leti. V Ljubljani je viška občina tako po površini kot po številu prebivalcev največja. Tudi v slovenskem merilu se lahko izkažemo: po prebivalstvu so pred nami le 3 občine – Maribor, Ljubljana-Siška in Ptuj, po površini pa smo med slovenskimi občinami na tretjem mestu: Vičani živimo na skoraj 55.000 ha.

Število gospodinjstev je v viški občini, kot povsod, večje od števila stanovanj: če bi 1.695 gospodinjstev nenadoma dobilo stanovanja, bi v viški občini vsaj vsa gospodinjstva imela stanovanja. ... Sedaj Vičani stanujejo v 19.403 stanovanjih.

Pokukajmo še malo v sosedov hlev: navda nas zadovoljstvo, saj imajo le še v novomeški občini več konj kot pri nas, kar pa z ozirom na število prebivalstva in poklicno strukturo ni kdo ve kako spodbudno. Še slabše je, kar zadeva govedo (konjev imamo 2.606, goveda pa je 10.770; na primer Murska Sobota, ki šteje 2.000 prebivalcev manj kot Vič, ima 43.000 glav goved). Ovac v viški občini skoraj ne poznamo, nekaj čez 4.700 pa imamo prašičev. Že ti površni podatki kažejo, da se viška občina iz kmetijske občine hitro razvija v industrijsko, z visokim prilivom prebivalstva. To nam pove tudi podatek, da se je število prebivalstva v viški občini od leta 1953 povečalo za 35 odstotkov.

M. P.

hojal

predelava lesa
Lubljana
Angusova 8

Nudimo vam: galanterijo, izlaze in tesarske izdelke, kmetijsko opremo po naročilu, kuhinjske elemente „SVEA“, mize, montažne hiše, VELOX hiše, VELOX gradbene elemente, VELOX garaže, žagan les, in sestavljivo pohištvo po merilu ABC.

Vse informacije dobite v komercialnem sektorju podjetja, tel. 22-042, 20-122, telex 31-150.

TURJAŠKA MLADINA SPET AKTIVNA

Tik pred prvim majem je na Turjaku znova oživila mladinska dejavnost. Mladinci so postavili nov odbor in začeli z delom. Za praznik dela so že postavili mlaje in zakurili prvomajski kres. Ustanovili pa so tudi že nogo- metno društvo in igrali z moštvom Škocjan in Želimljami.

POPRAVILO POKOPALIŠČA

je na Turjaku več kot nujno. Dasi so 1962. leta ta prostor že urejevali, je ostalo marsikaj nedodelanega. Tako bo treba iz rednih sredstev KS urediti leseno ograjo in mrtvašnico.

Turjaški grad po obnovitvenih delih. Vrniti spomenik v funkcijo je osnovno načelo spomeniškega varstva. Bo turizem uspel zadostiti temu načelu?

SANITARNA INŠPEKCIJA NI PRIZANESLA TURJAKU

Tako kot marsikje drugje, zahteva ta občinski organ tudi v tem kraju urejeno kanalizacijo. Odplake in fekalije se zdaj zlivajo v vaške kanale, kar povzroča zlasti poleti neprijeten smrad. Če naj bi okrepili turizem na Turjaškem gradu, bo treba rešiti kanalizacijo generalno. Že en sam sodoben gostinski obrat na gradu bo zahteval hitro in učinkovito pomoč občine. Jasno pa je, da se ne da sanitarno reševati le enega samega objekta, ampak bo treba rešiti celotno naselje.

CESTNI PRIKLJUČKI

na glavno cesto na Turjaku še vedno niso urejeni. Takrat, ko so asfaltirali cesto proti Kočevju, so na dohodne ceste „pozabili“. Vaške vpadnice prehajajo na glavno cestišče pravokotno, križišča so povsem nepregledna. Kljub številnim protestom zborov volivcev, kljub intervencijam na cestnem skladu in grožnjam z javnim pravobranilstvom, priključkov nihče ne uredi. Kot je pri nas že običaj, bo treba počakati na nekaj smrtnih žrtev.

ZA NOVO CESTO

Prazen voz z volovsko vprego lahko komajda pride v Čatež oz. Kraševčev mlin. Zaradi slabe ceste lahko pogori vsa vas, ne da bi sosedje lahko pomagali. Vaščani si žele, da bi vsaj v naslednjih petih letih dobili mestno povezavo s turjaške strani.

GASILSKI AVTO

Gasilsko društvo na Rakitni je končno dočakalo svoj dan. Dobilo je gasilski avto, ki je dopolnil njihovo razmeroma dobro opremo. Poseben poudarek in zahvala gre številnim darovalcem denarja, ki so omogočili nakup vozila. Za kombi, ki je stal 5 milijonov 400 dinarjev, je prispevala milijon mestna gasilska zveza, po 10 do 55.000 so prispevali prebivalci Rakitne, od 2.000 do 20.000 SD pa lastniki vikendov; prispevali pa so tudi prebivalci iz Brezovice pod Krimom pri Borovnici in iz Gornje Brezovice. Z avtom so rakitniški gasilci že sodelovali na gasilskih vajah.

TRNOVO – ASFALT ŠE NA PLOČNIKE

V Trnovem so te dni dokončali za asfaltiranje Jeranove in Staretove ulice ter Mivke. Prebivalci tega dela občine so nove pridobitve nadvse veseli, vendar pa se sprašujejo, kako da je zmanjkalo denarja za asfaltiranje pločnikov. Bo se, da se s peskom posutih pločnikov ne bo nihče nikoli več spomnil. In, če bi se jih, bi moral pomisliti tudi na podzemne električne in telefonske kable.

SZDL V VNANJH GORICAH JE MRTVA

Organizacija socialistične zveze v Vnanjih goricah praktično ne dela več. Dasi nikomur še ni potokelel mandat, se aktivno udeležuje le tajnica. Tamkajšnji prebivalci ne pominjo, kdaj je bil zadnji sestanek. Nobenega dvoma ni, da bi bilo treba vodstvo zamenjati.

AKTIVNA KRAJEVNA SKUPNOST

Gotovo najaktivnejša je v Vnanjih goricah krajevna skupnost, ki deluje že 17 let. S sprejemom nekaj mladih članov se je organizacija pomladila in se hkrati otesla očitka, da že 17 let deluje v nespremenjeni sestavi. Odbor se pohvali s posebnim podatkom, da v 17 letih člani odbora praktično niso zamudili na sestanke več kot skupno 1 uro. To pa hkrati dokazuje, kako zelo resen odnos ima odbor do svojega dela.

ASFALT DO ZDRAVSTVENEGA DOMA V VNANJH GORICAH

Te dni so v Vnanjih goricah položili do Zdravstvenega doma kakih 300 metrov asfaltnega traku. Tudi zanj so prispevali ca. 3 milijone SD občani sami, več kot 7 milijonov SD pa je dala občina. Asfalt je bil več kot potreben, saj je v poslojpu nekdanjega združenega doma še trgovina, agrokombinat in Ilirija in prostori družbeno političnih organizacij.

VNANJE GORICE – 20 MILIJONOV SAMOPRISPEVKA

Zbrati v dveh tednih 14 milijonov starih dinarjev, samoprispevka je v zgodovini samoprispevkov gotovo precej edinstven primer. Pa vendarle so zbrali tako vsoto v takem času v Vnanjih goricah. Taka naglica in tako uspešna akcija pa hkrati tudi dokazuje, kako katastrofalno slabo električno napeljavajo so imeli tamkajšnji prebivalci. Električno napeljavajo so v Vnanjih goricah zgradili 1938. leta in se na električne vode priključilo le nekaj bogatejših kmetov. Odtlej do danes se je število priključkov potisočilo, zračni žični vodi pa so ostali isti. Ob konicah so tako letos namesto 220 voltov namerili le še 88 V. To pa je tako zelo nizka napetost, da ni bilo mogoče več poslušati niti radia niti televizije niti niso delali gospodinjski aparati. Potreba je izsilila ustanovitev elektrifikacijskega odbora, ki je takoj začel z akcijo. Odločil se je za samoprispevek. Člani odbora so šli od hiše do hiše in kot rečeno v dveh tednih zbrali 14 milijonov starih dinarjev. Vsaka hiša – razen Belih Vran je prispevala po 100.000 SD. V delu pa so obljubili 3 milij. SD. Ostalo do 100 milijonov SD – kolikor bodo znašali celotni stroški za elektrifikacijo Vnanjih goric, pa sta prispevali naša občina in DES-Ljubljana-okolica. Zadnji je primaknil levji delež. S tako vsoto so 12. aprila začeli z obnovitvenimi deli in bodo končali v avgustu. 160 starih in kakih 20 novih hiš bo tako dobilo novo napeljavo. Zgradili bodo tudi novo trafo postajo, na novih drogih pa bodo speljali kakih 7 kilometrov žice. Na novo trafo postajo bo vezana celotna vas, le tisti del ob cesti v Podpeč bo ostal vezan na sedanjo napeljavo.

Hkrati s tem nameravajo v Vnanjih goricah z minimalnimi stroški začeti urejati javno razsvetljavo. Zaenkrat bodo razsvetlili le križišča. Prihodnje leto pa nameravajo razsvetliti še vse ceste zavoje in krajevne poti.

Krajevni praznik v upornem Igu

Ig pri Ljubljani je bil kljub slavnostnim napisom in množici zastav zelo miren, človeka skoraj ni bilo na ulici. Za tem mirom majhnega kraja pa se skrivajo pogumni Ižanci, ki so od marčne revolucije v letu 1848 sem znani kot puntarji. Ižanci so se tedaj uprli tirenskemu graščaku. Ko je hitel graščak po pomoč v Ljubljano, so prevrnili koleselje z njim vred v jarek, vdrl v grad in zažgali urbarje. Vse akcije je vodil domačin Kriva noga, ali s pravim priimkom Glavan.

Slabih sto let kasneje so Ižanci spet potrdili svojo nepokorljivost, saj so bili med prvimi uporniki v času NOB. O tistih časih in dogodkih pa nam je pripovedoval neposredni udeleženec BORIS JAKOPIN, upokojeni major milice.

„ŽE V LETU 1941 so bile na Igu trojke, ki so vzdrževale zvezo z Ljubljano in partizanskimi enotami v Mokrcu. Trosili so po Igu tudi letake. Karabinerji, ki so imeli postajo v sedanjem domu in financirali, ki so bili nastanjeni v pošti, so obupavali. V letu 1942 so glasovi o upor postali že precej glasni, Italijani pa vedno bolj prestrašeni. 14. maja zvečer je udarilo kot strela z jasnega. Zrušena je bila trafo postaja v Kremenjih in Ig z okolico je obdala tema. Italijani so naslednji dan poslali patrolo devetih vojakov v Želimlje na ogled. Pobegniti je uspelo le dvema, ki sta pribežala v samih spodnjih v kasarno. Italijani so poslali še eno patrolo in tudi ta je končala v zasedi, vendar je spet ušel eden. Medtem ko so nekateri uničevali patroli, je druga skupina napadla karabinersko postajo, ki pa je bila odlično utrjena. Partizanom se zvišala, da bi se pomešali med zidarje, ki so nekaj prenavljali, in posrečila in začela se je bitka. Tedaj je padel prvi partizan s tega področja. Ob treh popoldne je prišla na pomoč iz Ljubljane močna kolona, ki je pregnala osvoboditelje. 16. maj je potokelel v znamenju priprav na akcijo 17. maja. V prisotnosti angleškega majorja Jonesa so 17. maja partizani osvobodili za več dni Ig, Golo, Škrlje, Iški Vintgar itn. Partizansko ozemlje je segalo tedaj od Kočevja do same ljubljanske mitnice. Ig je postal tako izhodišče za napade na Ljubljano. Italijani so osvoboje ozemlje z gradu obstrlevali s topovi, vendar je mehka barska zemlja požrla mnogokatero eksplozijo, ali pa še neeksplodirano bombo. Partizani so porušili most med Igom in Ljubljano. Italijani so končno zbrali dovolj velike sile, okoli 2000 vojakov, in napadli osvoboje ozemlje. Borba je tekla v pravi frontni liniji preko osem ur. Italijani so tedaj prvič uporabili tanke, partizani pa jih nismo znali še uničevati. O herojski borbi je poročal tudi Glas Amerike, tovariš Kardelj pa je o vsem obvestil tovariša Tita, ki je čestital k temu velikemu moralnemu in vojaškemu uspehu. V tej bitki sva bila oba z bratom ranjena. V težkih razmerah so naju prepeljali v Iški Vintgar in nastanili pod šotori iz svile za ponjave. To je bil zamelek slovite in prve partizanske bolnišnice Franceta Berceta.

V celotni vojni je izanski okoliš izgubil 342 tovarišev, Ižanci pa so morali pretrpeti mnoge represalije.“

Zaradi teh nedvomno pomembnih dogodkov so se Ižanci odločili praznovati svoj krajevni praznik na 17. maj, ko je bil pred 29. leti Ig prvič v vojni sloboden. Prihodnje leto bo 30-letnica tega pomembnega jubileja in Ižanci so pripravljeni z velikim veseljem sprejeti ob tej priliki tudi organizacijo praznovanja občinskega praznika.

Na javni tribuni v okviru letošnjih praznovanja krajevnega praznika pa so Ižanci vzeli v precep z vprašanji, postavljenimi na zborih volivcev, tri vidne ljudi.

Prvi je odgovarjal ing. Slavko KORBAR, predsednik skupščine občine Vič Rudnik.

KAKŠEN JE PERSPEKTIVNI PLAN RAZVOJA OBČINE, POSEBEJ TEGA PREDELA?

Petletni plan še ni gotov, je pa v izdelavi. Smernice za letošnje leto so sprejete. V vseh načrtih smo skušali upoštevati naše načelo, da SOB vloga sredstva v vsa področja enakomerno. Bližina Iga bo pogojevala na tem koncu stanovanjsko izgradnjo, seveda pa bodo skladno s tem gradili tudi potrebne objekte.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Cesta, za katero sprašujete, je republiškega pomena in republika zbira denar za njeno obnovo. Izgradnjo te ceste smo že večkrat predlagali, saj je naša skupna želja in up obnovo te ceste. Moderna cesta od Škoflje do Borovnice bi pomenila tudi veliko razbremenitev za preobremenjeno cesto preko Vrhnike, pa tudi ljubljanski promet bi rešili veliko nepotrebne tranzita. Računamo, da bo republika cesto v kratkem zgradila.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Davčna politika je sedaj sestavljena iz več delov, saj plačuje kmet davke na različne strani. Prehod na novo obdavčenje je povzročil ponekod tudi 35-odstoten dvig. 1000 kmetov (27 %) je oproščeno vseh davkov, vendar je kljub vsemu temu kmetu težko. Od kmetov zberemo v

proračunu petih starih milijard le 90 milijonov. Sredstva prelivamo in skušamo reševati najboljše možno.

Ko je predsednik ing. Korbkar dovolj radoveden nabito polne dvorane poslušalcev, je prišla na vrsto naslednja „žrtev“. Ta žrtev je naš znanec iz prvega dela teksta Boris JAKOPIN, ki je občinski odbor- nik.

KAJ JE Z VODOVODOM V KRVAVICAH?

Krajevna skupnost ima na računu 25 milijonov starih dinarjev, vendar ne najdemo podjetja, ki bi bilo pripravljeno tako majhno gradnjo prevzeti. Pred izdelavo načrtov smo stali pred dilemo zgraditi vodovod ali črpalnice. Odločili smo se za dražjo investicijo in nato kasneje cenejšo vodo. Vodovodni odbor je v zadnjih 10 letih sploh veliko naredil, saj je bilo v tem času zgrajenega za 1,35 milijona din vrednosti. 450 tisočakov so dobili, ostalo pa so morali sami zbrati.

KAJ BO S TRAFOPOSTAJAMI?

Trafopostaja bi že stala, če se ne bi zataknilo pri zemljišču. V začetku nam je lastnik obljubil zemljišče, kasneje pa je to prekal in iskati smo morali novo lokacijo v bližini, ki bi ustrezala že narejenim načrtom. Vse je že zmerjeno in v avgustu bodo začeli graditi, sicer zapade kredit odobren za to gradnjo.

NA SPODNJI KONCU IGA SE NABIRA GNOJNICA IN DRUGA NESNAGA, KAJ BO S TEM?

Na Igu je bilo zgrajenih 26 kilometrov vodovoda in niti en meter kanalizacije. Ljudje uporabljajo sistem greznice. Zabrva pa je v nezavidljivem položaju, ker je tam talna voda zelo visoka. Cestno podjetje preganja mnoge, ker speljujejo odtok v obcestne jake. Nujno bo treba poiskati takojšnjo rešitev.

IMAMO PRECEJ SLABIH CEST. ZASTAVO VERJETNO NOSI CESTA IG-LOKA-TOMIŠELJ. KAJ BO S TEM ODSEKOM?

Ceste niso slabe le na Igu, res pa je, da ima Ig to nesrečo, da so ceste okoli njega na slabem terenu-barju. Občina daje letno 3 milijone za vzdrževanje cest. Tudi ta cesta je skrb občine in je v programu, ki je še v razpravi. Asfalt torej bo.

KDAJ BO IG DOBIL TELOVADNICO K NOVI ŠOLI?

Gradnja je bila programirana že v letu 1973, če bi sprejeli na področju vseh ljubljanskih občin plačevanje samoprispevka za leto 1970. Ker se to ni zgodilo, ni dovolj denarja. Ig ima popolnoma novo šolo, ki ima edina v Ljubljani enozimski pouk. Mi pa moramo reševati trenutno problem šolskega prostora, ki je ponekod zelo hud npr. Horjul, Dobrova itn.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Cesta, za katero sprašujete, je republiškega pomena in republika zbira denar za njeno obnovo. Izgradnjo te ceste smo že večkrat predlagali, saj je naša skupna želja in up obnovo te ceste. Moderna cesta od Škoflje do Borovnice bi pomenila tudi veliko razbremenitev za preobremenjeno cesto preko Vrhnike, pa tudi ljubljanski promet bi rešili veliko nepotrebne tranzita. Računamo, da bo republika cesto v kratkem zgradila.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Davčna politika je sedaj sestavljena iz več delov, saj plačuje kmet davke na različne strani. Prehod na novo obdavčenje je povzročil ponekod tudi 35-odstoten dvig. 1000 kmetov (27 %) je oproščeno vseh davkov, vendar je kljub vsemu temu kmetu težko. Od kmetov zberemo v

proračunu petih starih milijard le 90 milijonov. Sredstva prelivamo in skušamo reševati najboljše možno.

Ko je predsednik ing. Korbkar dovolj radoveden nabito polne dvorane poslušalcev, je prišla na vrsto naslednja „žrtev“. Ta žrtev je naš znanec iz prvega dela teksta Boris JAKOPIN, ki je občinski odbor- nik.

KAJ JE Z VODOVODOM V KRVAVICAH?

Krajevna skupnost ima na računu 25 milijonov starih dinarjev, vendar ne najdemo podjetja, ki bi bilo pripravljeno tako majhno gradnjo prevzeti. Pred izdelavo načrtov smo stali pred dilemo zgraditi vodovod ali črpalnice. Odločili smo se za dražjo investicijo in nato kasneje cenejšo vodo. Vodovodni odbor je v zadnjih 10 letih sploh veliko naredil, saj je bilo v tem času zgrajenega za 1,35 milijona din vrednosti. 450 tisočakov so dobili, ostalo pa so morali sami zbrati.

KAJ BO S TRAFOPOSTAJAMI?

Trafopostaja bi že stala, če se ne bi zataknilo pri zemljišču. V začetku nam je lastnik obljubil zemljišče, kasneje pa je to prekal in iskati smo morali novo lokacijo v bližini, ki bi ustrezala že narejenim načrtom. Vse je že zmerjeno in v avgustu bodo začeli graditi, sicer zapade kredit odobren za to gradnjo.

NA SPODNJI KONCU IGA SE NABIRA GNOJNICA IN DRUGA NESNAGA, KAJ BO S TEM?

Na Igu je bilo zgrajenih 26 kilometrov vodovoda in niti en meter kanalizacije. Ljudje uporabljajo sistem greznice. Zabrva pa je v nezavidljivem položaju, ker je tam talna voda zelo visoka. Cestno podjetje preganja mnoge, ker speljujejo odtok v obcestne jake. Nujno bo treba poiskati takojšnjo rešitev.

IMAMO PRECEJ SLABIH CEST. ZASTAVO VERJETNO NOSI CESTA IG-LOKA-TOMIŠELJ. KAJ BO S TEM ODSEKOM?

Ceste niso slabe le na Igu, res pa je, da ima Ig to nesrečo, da so ceste okoli njega na slabem terenu-barju. Občina daje letno 3 milijone za vzdrževanje cest. Tudi ta cesta je skrb občine in je v programu, ki je še v razpravi. Asfalt torej bo.

KDAJ BO IG DOBIL TELOVADNICO K NOVI ŠOLI?

Gradnja je bila programirana že v letu 1973, če bi sprejeli na področju vseh ljubljanskih občin plačevanje samoprispevka za leto 1970. Ker se to ni zgodilo, ni dovolj denarja. Ig ima popolnoma novo šolo, ki ima edina v Ljubljani enozimski pouk. Mi pa moramo reševati trenutno problem šolskega prostora, ki je ponekod zelo hud npr. Horjul, Dobrova itn.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Cesta, za katero sprašujete, je republiškega pomena in republika zbira denar za njeno obnovo. Izgradnjo te ceste smo že večkrat predlagali, saj je naša skupna želja in up obnovo te ceste. Moderna cesta od Škoflje do Borovnice bi pomenila tudi veliko razbremenitev za preobremenjeno cesto preko Vrhnike, pa tudi ljubljanski promet bi rešili veliko nepotrebne tranzita. Računamo, da bo republika cesto v kratkem zgradila.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Davčna politika je sedaj sestavljena iz več delov, saj plačuje kmet davke na različne strani. Prehod na novo obdavčenje je povzročil ponekod tudi 35-odstoten dvig. 1000 kmetov (27 %) je oproščeno vseh davkov, vendar je kljub vsemu temu kmetu težko. Od kmetov zberemo v

proračunu petih starih milijard le 90 milijonov. Sredstva prelivamo in skušamo reševati najboljše možno.

Ko je predsednik ing. Korbkar dovolj radoveden nabito polne dvorane poslušalcev, je prišla na vrsto naslednja „žrtev“. Ta žrtev je naš znanec iz prvega dela teksta Boris JAKOPIN, ki je občinski odbor- nik.

KAJ JE Z VODOVODOM V KRVAVICAH?

Krajevna skupnost ima na računu 25 milijonov starih dinarjev, vendar ne najdemo podjetja, ki bi bilo pripravljeno tako majhno gradnjo prevzeti. Pred izdelavo načrtov smo stali pred dilemo zgraditi vodovod ali črpalnice. Odločili smo se za dražjo investicijo in nato kasneje cenejšo vodo. Vodovodni odbor je v zadnjih 10 letih sploh veliko naredil, saj je bilo v tem času zgrajenega za 1,35 milijona din vrednosti. 450 tisočakov so dobili, ostalo pa so morali sami zbrati.

KAJ BO S TRAFOPOSTAJAMI?

Trafopostaja bi že stala, če se ne bi zataknilo pri zemljišču. V začetku nam je lastnik obljubil zemljišče, kasneje pa je to prekal in iskati smo morali novo lokacijo v bližini, ki bi ustrezala že narejenim načrtom. Vse je že zmerjeno in v avgustu bodo začeli graditi, sicer zapade kredit odobren za to gradnjo.

NA SPODNJI KONCU IGA SE NABIRA GNOJNICA IN DRUGA NESNAGA, KAJ BO S TEM?

Na Igu je bilo zgrajenih 26 kilometrov vodovoda in niti en meter kanalizacije. Ljudje uporabljajo sistem greznice. Zabrva pa je v nezavidljivem položaju, ker je tam talna voda zelo visoka. Cestno podjetje preganja mnoge, ker speljujejo odtok v obcestne jake. Nujno bo treba poiskati takojšnjo rešitev.

IMAMO PRECEJ SLABIH CEST. ZASTAVO VERJETNO NOSI CESTA IG-LOKA-TOMIŠELJ. KAJ BO S TEM ODSEKOM?

Ceste niso slabe le na Igu, res pa je, da ima Ig to nesrečo, da so ceste okoli njega na slabem terenu-barju. Občina daje letno 3 milijone za vzdrževanje cest. Tudi ta cesta je skrb občine in je v programu, ki je še v razpravi. Asfalt torej bo.

KDAJ BO IG DOBIL TELOVADNICO K NOVI ŠOLI?

Gradnja je bila programirana že v letu 1973, če bi sprejeli na področju vseh ljubljanskih občin plačevanje samoprispevka za leto 1970. Ker se to ni zgodilo, ni dovolj denarja. Ig ima popolnoma novo šolo, ki ima edina v Ljubljani enozimski pouk. Mi pa moramo reševati trenutno problem šolskega prostora, ki je ponekod zelo hud npr. Horjul, Dobrova itn.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Cesta, za katero sprašujete, je republiškega pomena in republika zbira denar za njeno obnovo. Izgradnjo te ceste smo že večkrat predlagali, saj je naša skupna želja in up obnovo te ceste. Moderna cesta od Škoflje do Borovnice bi pomenila tudi veliko razbremenitev za preobremenjeno cesto preko Vrhnike, pa tudi ljubljanski promet bi rešili veliko nepotrebne tranzita. Računamo, da bo republika cesto v kratkem zgradila.

KAJ BO S CESTO ŠKOFLJICA –BOROVNICA PREKO PODPEČI?

Davčna politika je sedaj sestavljena iz več delov, saj plačuje kmet davke na različne strani. Prehod na novo obdavčenje je povzročil ponekod tudi 35-odstoten dvig. 1000 kmetov (27 %) je oproščeno vseh davkov, vendar je kljub vsemu temu kmetu težko. Od kmetov zberemo v

na nas za ureditev komunalnih naprav. Tudi turistično društvo je zainteresirano za sanitarje, vendar za vse je potreben denar. V zadnjem času nekateri ljubljanci prakticirajo celo to, da pripeljejo sem v avtu odpadke in jih tu vržejo v Iščico. Prav tudi ni, da lahko na tem področju vsak kampira, kjer se mu zljubi in ne da bi karkoli plačal.

Kulturni program je pomenil odmor pred odgovori tretje žrtve, direktorja agrokombinata Barje Franca MARTINCA.

hoteli najprej graditi skromen objekt, SOB pa je predlagala, da bo trgovino in mi upamo, da bo tudi nekaj kredita. Dela se bodo čela v naslednjem letu.

Pri gradnji mesnice pa so se vlekla obrtniška dela in bo tako stvar gotova v teh dneh. V okviru krajevnega praznika so Ižanci pripravili tudi športnih prireditev, pogostili pa tudi 130 občanov starejših kot 65 let.

MILOVAN DIMITIČ

ČE NE NAMERAVATE LETOVATI NA BALKONU SVOJEGA STANOVANJA ALI SOBICE,

1001 letovanje

Turistične agencije v naši ljubljani domovini so pred leti sklenile, da naših ljudi res ne kaže odirati še pri dopustih, ko jih že drugod dovolj in so tako s cenami in aranžmaji iz inozemstva skoraj zaprle našim domačinom dostop v hotele in letovišča ob našem Jadranu. Modrino neba si končno naš delovni človek prav tako lahko ogleduje skozi okno najemniškega stanovanja, kar je končno tudi bolj zdravo. Pomislite, kaj se vam lahko zgodi, če greste na morje. Če vas ne povozi vlak ali kak tujec s svojo „makino sportive“, se lahko utopite, ali pa vas požre morski pes. Naše agencije so tako v veliki človekoljubni skrbi tedaj sklenile zavarovati našega človeka in 20 let po osvoboditvi se je pričela ponovna okupacija. Italijani so zavzeli Dalmacijo. S tem je bil spet potrjen izrek, da lepa beseda lepo mesto najde. Ker pa je menda še neodtrgiti tujcev vedno manj, njihove kože pa vedno bolj dragocene, so začele agencije segati tudi po domačem blagu. Pred dvema letoma se je tako pričel osvobodilni boj našega Jadrana. Kolone slovitih nacionalnih vozil iz kragujevškega trusta so se začele pomikati spet proti morju. Malo je bilo treba sicer tistiti pas, vendar sedaj že gre. Tako se človek na morju spet počuti kot doma, ko posluša domače kletvice in gleda tržaško modno Ponte Rosso revijo. Cene so skratka postale glede na inflacijo in devalvacijo dostopne tudi našim ljudem. Agencije pa so „slučajno“ zapazile v tujini metodo paketa počitnice in ker je to tuje, je dobro. Tako vam danes kričeči napisi ponujajo od letovanja na Mallorci, do rekreacije na skalovjih kakega pustega otoka.

Najprej bomo predlagali, kot se to spodobi, najcenejše počitnice, ki jih predvsem topla priporočamo upokojencem.

NAVODILO: Če nimate stanovanja v katerega včasih prodre tudi sonce, pojdite k prijatelju, ki je tako srečen, da tako stanovanje poseduje. Šipo prebarvaj z modro barvo (rabiš je kake pol kile); Čudovita modrina neba je tu. Ker verjamemo, da vsi ne znate plavati, kar je dobro, saj je to zdravju nevaren sport, vam svetujemo tuše. Na dovolj močno vrv navežite vrtno škropilnico (po domače „kanglo za zalivanje ali škropljenje“) in vse skupaj po sistemu škripca obesite na strop. Potem morate le potegniti in osvežujoči curek vode te. Opozorilo: Uporabo slednjega ne priporočamo na sveže položnem parketu.

Sedaj pa si oglejmo nekaj dražjih variant. Začnimo z eno najboljših, pri agenciji

GENERALTURIST

Ljubljanska filijala tega velikega turističnega in prevoznškega podjetja pripravi eno najbolj zanimivih letovanj. POZOR, LJUBITELJI DOBREGA KAPLJICE! V majhni ribiški vasi Lovište na Pelješcu vam za 60 dni dnevno in turistično tako agencija Generalturist zagotavlja poleg zajtrka (prst, jajca, paški sir itd.), kosila (aperitiv, predjed, juha, glavna jed s logami, solata, pecivo, turška kava) in večerje enake kot kosilo, NE OJENO KOLIČINO VINA ALI SADIH SOKOV. Niti približno pa se ne zamišljaj, kakšen finančni polom bi doživelo letovišče, če ga obišče družba ljubiteljev dalmatinskih vin. Organizator Generalturist sicer zagotavlja, da poloma ne bo prišlo, vendar kaj, ko pa je tako veliko ljubiteljev tega dalmatinskega vina. Zeno prepričajte za ta dopust s tem, da bo imela družina sadnih sokov za pasje dni dopusta. Če pa je vas kot ubogega družinskega očeta preglašoval družinski svet, vam še vedno preostane možnost, da se jete v Lovištu po ceni penzion 45 dinarjev, toda brez neomejenosti zgoraj omenjenih dobrot. Vsa prenočišča v tem letovišču nudijo udoben in vsak drugi penzion pa se lahko pohvali z lastno plažo. Če ste slučajno med tistih zaguljenih profesorjev zgodovine, naj vam povem, da imate tu idealno priložnost proučevanja rimske villae rusticae, slovanskega naselja, ki datuje iz IX. stoletja, svojim učencem pa se boste potem v septembru lahko pohvalili, da ste bili na dopustu in še to celo na morju in povrhu vsega v kraju, ki je bil organiziran med NOB Prvi mornarski odred Južnega Jadrana. Če ste ljubitelji izven tako imenovane hohzone, pa vas velja tu penzion iz Zagreb za kovače. Prevoz do letovišča vas velja s povratno K-15 karto

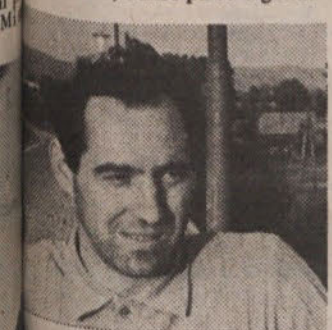
me gradnje so problem, ki tare Kozarje že nekaj let. Brez treznih dovoljenj rastejo hiše kot gobe po dežju in potem nastane cele črne ulice, kot je ta na sliki.

BISKALI SMO KS KOZARJE

Otroci brez šole in vrtcev

Posebni značilnosti krajevna skupnost Kozarje, ki leži takoj za velikim mostom, nima. Monumentalnih tovarn na tem področju ni, vendar tako pa je ta konec tudi brez šole, igrišč in vrtcev. Marsikdo poredel: veseli naj bodo, da nimajo s tem problemov, ko jih ni. V Kozarjah pa je problem ravno zato, ker vsega tega nimajo. O šolah, vrtcih, črnih gradnjah in še o marsičem, kar je spodaj zanimalo, smo se razgovarjali s predsednikom krajevne organizacije SLO ALJOZOM PUŠLARJEM.

Ker pri nas šole nimamo, "je pri Aljozu Pušlarju, predsedniku krajevne organizacije SLD Kozarje, se morajo otroci s tega območja voziti v šolo na Vrhnico. Najbližja šola pa je že preobremenjena in tako verjetno letos ne bo mogla sprejeti naših prvotnikov, kar pa ne bo zmogla prevzeti celotnega vpisa, potem se bodo morali otroci voziti v mesto. Prava sreča, imamo sedaj vsaj avtobusne zveze s mestom, saj vozi Krpan od Vrhnice do Ljubljane vsake pol ure. Prej bile zveze resen problem. Z avtobusnimi zvezami z mestom pa ne rešujemo problema otroškega varstva. Vrtcev, kot sem že omenil, na našem koncu ni, tako ljudje rešujejo te probleme s prijaznimi mamami, nekateri pa vozijo svoje otroke v mesto. Ker so tu v Kozarjah pretežno mlade družine z majhnimi otroki, je na našem področju po grobih ocenah okoli 150 otrok, ki so na cesti, ker se drugje nimajo kje igrati. Včasih, ko sem bil star 20 let, smo imeli vsaj nogoletno igrišče, danes pa še tega ni."

Aljoz Pušlar, predsednik krajevne organizacije SLD Kozarje

Pušlar je nato povedal da zato, ker tamkajšnji mladi prebivalci živijo v mestu, ker so tam boljše pogoji. V Kozarjah deluje namreč le eno društvo Svoboda, ki vrti nekajkrat na teden western filme in izdaje knjižnico. Knjižnica je na voljo vseh vrst, saj je že dve leti najpogostejša v celotni občini Vič-Rudnik in verjetno ena najboljših v Ljubljani. Mladinska organizacija ne dela, ker ni aktivnih članov, pa tudi menim, da ni mogoče dobiti. Vsak si je pripravljen svoj zasebni kulturni krog v Kozarjah, kar mu pač dom nudi več kot pri nas, kjer ni nobene skupne prostora. Mladinska organizacija sedaj pritegujejo v SLD in pri tem precej uspeha, medtem ko ZK menda ne dobiva podpore.

POTEM PREBERITE SPODNJI TEKST

Opatija, starodavno letovišče čeških industrialcev, je tudi vam dosegljiva za 1355 din za 14 dni. Ceneje boste prišli skozi v Puli, kjer se boste za 14-dnevno letovanje rešili 1094 dinarjev, najcenejša pa je Baška voda, kjer velja letovanje le 955 din. Počitnice v Umagu so 1452 din po osebi, v Makarski pa 1161 din. Romantični Pramošten je tudi poceni, saj velja letovanje v tem mestecu le 1072, precej dražji pa je Biograd na moru (saj ima najdaljša plaža - višja cena je torej razumljiva!) kjer boste pustili 1524 din. V Sibeniku so številke v ceni le malo zamenjali in je tako tamkajšnja cena 1242 dinarjev. Živogorje je za 8 dinarjev cenejše, Sućuraj pa velja le 1242 dinarjev. Supetar vas bo prišel s precejšnim vred 1458 din, Stari Grad pa 1140 din. Otok Korčula je med najcenejšimi, saj velja tamkajšnji praznik za 1046 din, če pa ste pripravljeni prenočevati pod privatno streho, ki jo za otroke le 1046 din. Hvar vam nudi svojo otoplo romantiko za 1458 din. Generalisturist vam ponuja tudi letovanje za 14 dni na otoku Mallorca. Če boste morali v Španijo, ki je strogo katoliška dežela, uradno le kot turist, vendar vam nihče ne bo branil plesati in veseliti se v letoviščih, kar pa je dejansko namenjeno. Take počitnice med elito in smetano zahodnih svetov osušijo za 1900-2480 dinarjev. Če smo že začeli s črko G pri Generalisturistu, nadaljujmo s to črko in smo tako v hipu postali radovedni, nam pripravljata za letos potovalna agencija Globtour.

GLOBTOUR

Začetek so nam ponudili 14-dnevno letovanje v Španiji. (Pri nas smo, kot je videti, resnično okupirani Španijo in potem tam vzpostaviti samoupravljeni sistem. No, poskusiti velja...) Počitnice na Mallorci v letovniški Arenal, Palma in Campostilla stanejo preračunano v naše devalvacije dinarje od 1390 do 1750 dinarjev. Če upate na kako devalvacijo v letovniški letalom boste odpotovali lahko tja vsakič 14 dni do 26. septembra. Globtour ima pri nas še dovolj prostih mest na otokih Hvar, Brač in Korčula, prosta pa je tudi še Makarska, privatne sobe v Dubrovniku in tudi v Zagrebu, kjer se našo še nekaj prostora. Poreč privablja s svojimi barvnimi hišami (Zelena in Plava) kot je videti preveč turistov in je tako že zaseden. Za 1150 din za 14 dni pa lahko letujete v privatnih sobah v Biogradu na moru, ali pa za 1230 din v avgustu v privatnih sobah v Selipakovu. V vseh

Tovariš Pušlar, kdo se naseljuje na Kozarjah? So Kozarje že zeleno pribežališče Ljubljancem?

"V zadnjem času je skoraj tako. Ljudje beže iz mesta. Res pa je, da tu grade hiše največ delavci, ki si zgrade streho nad glavo, opremijo sobo ali dve in se vselijo. Nato počasi dograjujejo, hlevček". Tako rešijo stanovanjski problem. Ti ljudje si pripravljajo hiše.

V Soseski bo zrastle v bodočnosti veliko naselje, menda za okoli

30000 prebivalcev. Tedaj bo treba zgraditi šolo in še kup objektov, ki jih tudi danes zelo potrebujemo."

Kozarje se torej predstavijo obiskovalcem kot stanovanjska četrt z velikim Dolgim mostom in skoraj razpadlim nekdanjim pomembnim malim mostom poleg velikana. Mostiček je zaprt, ker se bo zdaj zdaj zrušil, saj je navidez pohlevni potoček Mali graben nevaren hudournik po vsakem deževju.

MILOVAN DIMITRIĆ

Z otvoritve otroškega vrtca na Brdu

IZ KS BRDO

Velika delovna zmaga

V počastitev 30. letnice ustanovitve OF, občinskega praznika občine Vič-Rudnik ter praznika dela, je na predvečer praznika 30. aprila bila na Brdu skromna, toda zelo prisrčna slovesnost. Krajevna skupnost in Osnovna šola Vrhnice sta slovesno prevzeli nove prostore otroškega varstva na Brdu.

V imenu Skupščine občine Vič-Rudnik je prebral simbolično vrstico in izročil prostore otroškega varstva na Brdu svojemu namenu ljudski poslanec tov. Stane Vrhovec. V svojem govoru je poudaril napore, ki jih vlaga družba, da bi bilo podobnih ustanov v naši občini čimveč. Zato ne sme biti nikdar ovira samo denar, kadar se rešuje problem naše zaposlene matere. Čestital je krajevni skupnosti in osnovni šoli za doseženi uspeh in z zadovoljstvom ugotovil, da je ob tako minimalnih stroških uspelo urediti tako lepo funkcionalno urejene prostore za otroško varstvo na Brdu, ter izročil ključke ravnateljici Osnovne šole Vrhnice tov. Minki Banovčevi. Le-ta se je zahvalila predvsem skupščini občine, njenemu predsedniku tov. inž. Slavku Korbarju, ki se je zares zavzel, da se na Brdu in Vrhovcih reši ta izredno pereči problem, ter tudi posredoval dodelitve finančnih sredstev za adaptacijo prostorov. Dalje arhitektu tov. Tiji Badjura za lično

Jemej Čertanc, predsednik KS Brdo in dolgoletni gasilski delavec

cionalno urejene prostore za otroško varstvo na Brdu, ter izročil ključke ravnateljici Osnovne šole Vrhnice tov. Minki Banovčevi. Le-ta se je zahvalila predvsem skupščini občine, njenemu predsedniku tov. inž. Slavku Korbarju, ki se je zares zavzel, da se na Brdu in Vrhovcih reši ta izredno pereči problem, ter tudi posredoval dodelitve finančnih sredstev za adaptacijo prostorov. Dalje arhitektu tov. Tiji Badjura za lično

50-LETNICA GASILCEV

Gasilsko društvo na Brdu je 30. 4. slavilo 50-letnico. V imenu skupščine občine je društvo čestital poslanec Stane Vrhovec ter mu izročil novo motorno brigado in gasilsko vozilo IMV. Slavlja se je udeležilo 450 gasilcev, najzaslužnejši med njimi so prejeli odlikovanja.

JERNEJ ČERTANC

CESTA JAVORJE-KRAŠEVEC

bo - upajmo - do letošnjega poletja vendarle gotova. V gozdu so odstranili vsa drevesa ob poti, opravili so zemeljska dela, te dni pa so na nekaterih odsekih že začeli stresati gramoz. Novo cesto dela gozdni obrat Škofljica, vendar jim gre delo od rok - vsaj tako mislijo okoliški prebivalci - vse prepočasno. Nova cesta bo povežala kakih 4 do 5 vasi in se bo združila s cesto na Robu. Jasno je, da se v tako oddaljene hribovske kraje ne splača graditi večje ceste, ljudje bodo zadovoljni že, če bo do njih lahko prispel vsaj rešilec ali gasilski avto.

MRZLICE NOV VODOVOD

Turčani bodo začeli letos graditi novo zajetje na Mrzlici. Napajalo bo Gradež in Laporje, kjer doslej sploh niso imeli vodovoda in so si pomagali le s kapnico. Lani so za nov vodovod porabili 700.000 SD, letos pa okrog 2 milijona starih dinarjev. S temi sredstvi bodo dogradili zajetje in rezervoar, potem pa bodo nadaljevali z delom v etapah. Prebivalci bodo - tako kot na deželi store pogosto - sami pomagali pri betoniranju in pri zemeljskih delih ter prispevali les za opaže. Ko pa se že lotevajo take investicije, bi bilo prav, če bi zagrabili malo bolj na široko in pomislili tudi na tiste, ki grade hiše in na vse one, ki bodo v tem delu občine v naslednjih letih postavili hiše.

LJUBLJANSKA OBČINA - ZAMUDNICA

Ko so v zdraviliškem domu na Rakitni začeli z gradnjo sodobne centralne kurjave, so predsedniki petih ljubljanskih občinskih skupščin obljubili, da bodo občine prispevale sredstva za to investicijo. Ugotovili so, da ima klimatsko zdravilišče pomen za celotno Ljubljano in ne le za občino Vič in si morajo zato rešiti stroške za preureditev pravično razdeliti. Tako je prispevala občina Vič 15 milijonov, Center in Šiška pa po 5 milijonov starih dinarjev. Nič pa nista prispevali še občinska skupnost Bežigrad in Moste, čeprav bolni otroci njihovega območja seveda tudi obiskujejo dom. Ker pa je bilo treba podjetje in delavce plačati, je posodil 25 milijonov SD delovni kolektiv. Se vedno pa je 55 milijonov SD primanjkljaja, za katerega delovna skupnost ne ve, kako ga bo poravnala. Zato bi bilo prav, da občine zamudnice, pa tudi tiste, ki so že prispevale, takoj nakažejo obljubljena sredstva in rešijo klimatsko zdravilišče iz zagate.

GASILCI

Po občinskem prazniku je bila na Turjaku ustanovljena gasilska deseterina, ki sodi v okvir Rašijskega društva. Prevzeli so motoriko in zbrali nekaj več kot 300.000 SD za nakup novih cevi. Mladi gasilci pravijo, da je to šele začetek in da je pričakovati nagel razrast gasilskega življenja v tem kraju.

VIKEND VAS

Po zadnjem popisu prebivalstva so ugotovili, da je na Rakitni že 125 vikendov, najmanj 10 pa jih je v gradnji. To pa je seveda že srednje velika vas, ki se bo v naslednjih letih še povečala. Z letošnjo ureditvijo ceste, ki bo peljala predvidoma od zdravilišča do Jezera, pa bo ta turistični kraj seveda še pridobil na pomembnosti. To potrjuje tudi dejstvo, da so strokovnjaki vedno bolj prepričani tudi v to, da ima klima in tudi okolje tega klimatskega kraja, kjer se v večjem sorazmerju mešata alpski in morski zrak, zdravilen učinek ne le za astmatike, slabokrvne in tuberkulozne, ampak tudi za živčno bolne ljudi.

Gotovo je, da 125 vikendov na enem samem mestu priča o tem, da so "privatniki" spoznali prednost tega kraja, žal pa je za naša gostinska podjetja Rakitna še vedno turistična neznanka.

VAŠČANI SAMI GRADIJO NOV VODOVOD

V soglasju s sanitarno inspekcijo, ki ne dovoli nadaljnje uporabe starega vodovoda (vodo je treba črpati izpod vnožja vasi na bližnji hrib, kjer stoji rezervoar), so vaščani Podolnice sami začeli graditi nov vodovod, ki je 1100 m oddaljen od prejšnjega.

Z začetnimi deli so začeli že leta 1969. Napravili so načrt, skopali in zgradili so zajetje ter položili tudi nekaj plastičnih cevi. Dela še vedno tečejo in vaščani jih opravljajo izključno sami. Kljub temu, da je občina prispevala 20.000 ND, pa so tudi sami zbrali 5000 ND samopriskevka.

Novi vodovod pa ne bo služil izključno tej vasi, pač pa bodo to vodo uporabljali tudi stanovalci treh hiš, ki sicer spadajo pod vas Zaklanec, nahajajo pa se v bližini vodovodne napeljave.

Veliko truda in investicij pa so vaščani vložili tudi v napeljavo vode na pokopališče, ki stoji na Sv. Urhu in je prav tako tristo metrov oddaljeno od vodovodnih napeljav, kot vas sama. Pokrovitelj tega vodovoda Lešnjak Janez predvideva, da ga bodo do jeseni končali.

Dela so se nekoliko zavlekla, ker je teren zelo hribovit in skalnat. Delo počasi napreduje tudi zato, ker dolgo časa ni bilo moč nabaviti cevi.

Kot gobe po dežju - vikendi na Rakitni

KMALU NOVA ČRPALKA NA DOBROVI PRI LJUBLJANI

Na razpotju polhograjske in horjulске doline, na Dobrovi pri Ljubljani, stoji še nedograjena bencinska črpalka, ki bo imela zelo velik pomen za prebivalce ene kot tudi za prebivalce druge doline. V velik prid bo izletnikom, ki radi izkoristijo popoldne in nedelje za izlete v Polhov Gradec in okoliške hribe. V veliko korist bo tudi delavcem okoliških krajev, ki se pretežno vozijo z avtomobili na delo v mesto, kot tudi kmetovalcem teh krajev, saj morajo sedaj voziti gorivo za svoje stroje prav iz Ljubljane, prebivalci horjulске doline pa tudi iz Vrhnice.

Na željo občanon in na pobudo občine je podjetje Petrol začelo graditi črpalko že oktobra lanskega leta in le pozhrtvovalnosti podjetja in delavcev, ki so delali tudi pozimi, se je treba zahvaliti, da je črpalka v zaključni fazi. Občani upajo, da bo kmalu služila namenu.

(Nadaljevanje prihodnjic)

S. S.

OBISK V ZAVODU ZA SLEPO IN SLABOVIDNO MLADINO NA VIČU

Premalo prostora za slepe

Tradicija Zavoda za slepo in slabovidno mladino sega še v predvojno obdobje, ko je ustanova, ki se je ukvarjala s slepimi, bolj ali manj živovarila in delovala le zaradi entuziazma tedanje ravnateljice Mire Dobovšek. Dobovškova je zavod spremljala med vojno v Kočevje in končno po vojni spet v Ljubljano, na Vič. Pred 10 leti pa je zavod dobil novo stavbo za šolanje otrok. Ob otvoritvi so v kotu prostranega vrta, ki obdaja vse tri stavbe — novo in stari, zasadili lipo, pod katero se danes radi zbirajo otroci in poslušajo vzgojiteljico, ko jim bere pravljice. V zadnjem času se najbolj navdušujejo nad Piko Noga- vičko in lepi sončni dnevi so kot nalašč za sedenje v travi, poslušanje in klepet.

Otroci pa niso v naravi le ob sončnih dneh, temveč tudi pozimi. Uprava zavoda je mnenja, da se morajo otroci čim več gibati na svežem zraku in jih tako pogosto vodijo na sprehode. Otroci gredo najraje na Rožnik ali pa na Ježico, kjer iščejo rože.

Vzgojiteljica Bernarda Križaj pe- lje svoje varovance večkrat nabirat cvetlice.

Kako more otrok s slabim vidom ali popolnoma brez njega sploh najti cvetlico?

Bernarda je pojasnila. „V šoli otroke prej spoznamo z modelom zvončka, ki ga je najlaže najti, pa še otroci ga najraje nabirajo. Otrok nato otipava travnato površino, ki je polna cvetic in s tipom, ki je že zelo izurjen, zlahka najde rože.“

Otroci z vzgojiteljico Bernardo iščejo še druge vrste zabave in v zim- skem času odhajajo tudi na drsanje v halo Tivoli. Če pa za drsanje ni primeren čas, se lahko otroci smu- čajo kar na prostranem vrtu za šolo, kjer imajo manjši hrib. Poleti ta vrt obdelujejo in vsaka skupina ima svo- jo gredico.

Nomestnik direktorja zavoda prof. Jože Karič je začel uvajati tudi nekatere nove metode, tako da otro- ci sedaj ne obdelujejo le vrta in se nato uče sami pripravljati hrano, temveč si učenci osmega razreda sami perejo tudi obleko.

Profesor Karič me je iz svojih rok slovesno predal predavatelju Čenetu Zorcu, ki je ravno poučeval mlade v- tehnični delavnici.

„V našem zavodu imamo le šest popolnoma slepih,“ je začel Zorc, „ostali pa so le slabovidni in pouk prilagajamo njihovim zahtevam. Trenutno imam pri pouku dekle, ki ni še nikoli uzrlo svetlobe dne.“ 15-let- na deklica je edina stala in obdelo- vala svoj kos bakra. Ključno je spret- no iskalo svojo pot mimo prstov Marjane Rauh. Marjana je dekle ne- navadne lepote, vendar njenim očem tudi današnja medicina ne more pomagati. Njeni gibi so zato žalostni in roke le hite dokončati delo. Valerija Zeleznik, doma iz Ro- gatca pri Rogaski Slatini, pa je pravi veseljak za kontrast svoji sošolki

Marjani. Valerija vidi na eno oko in se je zato veselo ozirala po delavnici in v sonce, ki je prijetno grela učen- ce. Tudi Valerija je obdelovala ba- ker: „Dekleta se učimo kovati, večji hec pa je v kuhinji. Tam so naši fantje, ki lupijo krompir, priprav- ljajo regrat in pomivajo posodo.“

Vloge opravi so, kot je videti, tudi v zavodu kdaj pa kdaj zame- njane.

Prava razposajenost pa je vladala pri vzgojiteljici Danici Kavčič, ki vodi lutkovni krožek. Z lutkami se najraje ukvarjajo predvsem naj- mlajši. Delo imajo organizirano tako, da nekateri recitirajo, dekletce igra na orglice, ostali pa so verni po- slušalci in gledalci.

„Lutkovni oder sva s tovarišico Kavčič naredila sama,“ se je smeh- ljal vzgojitelj Jan Ulaga. „Prežagala sva na pol staro omaro, jo prebar- vala in naredila lutkovni oder.“

V našem zavodu igra veliko vlogo samoiniciativa vzgojiteljev. Uspehi, pa čeprav še tako majhni, nas razve- sele in nam dajejo ponovnega elana za nadaljnje delovanje. Naših uspe- hov nihče ne publicira, pa saj gre tudi brez javnih pohval.“

Že skoraj ob koncu krožne poti po zavodu pa sva se s Križajev spet znašla za majhno mizico na minia- turnih stolčkih. Bernarda je pojas- nejvala delovanje igralske skupine, ki deluje v okviru zavoda pod nje- nim vodstvom. „Gostujemo po raz- nih krajih Slovenije, največ predstav pa priredimo kar interno. Sploh skrbimo za to plat izobraževanja, saj naši gojenci redno obiskujejo tudi gledališče.“

Ob ogledu muzeja, ki zaradi po- manjkanja prostora še ni dokončno urejen, sva s prof. Karičem naletela na problem, ki hudo tare zavod. Kljub novi stavbi je še vedno pre- malo prostora, pa še brez telovad- nice je zavod. Mislili so sicer graditi novo, urediti v istem objektu še mo- derno tehnično delavnico namesto stare in še kup drugih stvari, vendar denarja za tako veliko investicijo ni- majo, čeprav sicer denar ni prehud problem. Kljub temu pa bodo v pri- hodnjem letu rabili več sredstev, ker so razširili svojo dejavnost z organi-

ziranjem mobilne tiflopedagoške službe, ki stalno kontrolira slabo- vidne na terenu, saj ima zavod v okviru svojih zidov le 111 gojencev, okoli 70 pa je iz različnih vzrokov doma.

Uprava zavoda bi rada posvetila večjo pozornost različnim katego-

rijam slabovidnih, saj mnogi sodijo bolj v posebne šole kot pa v zavod za slepo in slabovidno mladino. Trenutno sicer imajo organiziranih ne- kaj oddelkov za mentalno šibkejšo učence, vendar širša diferenciacija ni možna zaradi pomanjkanja prostora.

Zavod je v zadnjih 10 letih veliko napredoval, toda če bi bila na voljo večja sredstva, bi se razvoj lahko po- mikal še hitreje. Res pa je, da je ljubljanski zavod najboljši v Jugo- slaviji in tudi najmoderneje opreml- jen in organiziran. Kaj bi bilo vse lepše, če bi bilo več denarja... tega se zavedajo tudi v upravi Za- voda za slepo in slabovidno mladino na Viču.

MILOVAN DIMITRIČ

RAZGOVOR Z REŽISERJEM — AMATERJEM FRANCIJEM KONČANOM

Odgovorni pred publiko

Ob X. reviji gledaliških skupin naše občine je dobil režiser — amater Franci Končan iz Horjula posebna priznanja za dolgoletno režijsko delo. Ob tej priliki smo pripravili s tem nadarjenim gledališkim delavcem kratek razgo- vor.

Franci Končan se je rodil leta 1940 v Horjulu v delavski družini. Izučil se je za ključavničarja in je zaposlen kot tehnolog v obratu Iskre v domačem kraju. Za svojimi tremi brati in sestro je tudi sam stopil na oder, prvič kot devetletni fantič, pred desetimi leti pa tudi prvič kot režiser. Od takrat dalje je režiral vsako leto in je včasih tudi sam zaigral. Najraje se spominja nasled- njih režij: Grozna jagoda v soncu (Lorraine Hansberry), Srečni dnevi (A. C. Puget) in Vražji fant z zahodne strani (J. S.). Vsa leta dela v horjulski amaterski gledališki skupini, ki v marsičem vodi pred sorodnimi skupinami v občini. Dvakrat so že igrali v jugoslovanskem finalu gledališčnikov — ama- terjev na Hvaru: leta 1969 z Vražjim fantom (prva nagrada za režijo, pohvala za igranje Franciju in njegovi sestri Mimi, IV. mesto kot skupina) in leta 1970 z Vetrom v vejah sasafra (druga nagrada za režijo, Mimi diplomu za najboljšo žensko vlogo).

VPRAŠANJE: Kaj te vleče k gleda- lišču?

ODGOVOR: Preprosto vprašanje in težak odgovor. Če bom kdaj nehal s to dejavnostjo, bom o tem premislil. Zaenkrat mislim, da je oder učinkovito sredstvo, s katerim nekaj poveš. Ima svoj čar, če te enkrat privleče, te začara, pritegne z nenavadno močjo.

Franci Končan iz Horjula, naj- uspešnejši režiser — amater v naši občini

VPR.: Kakšen pomen ima gleda- liška dejavnost v svojem domačem kraju?

ODG.: Včasih menim, da med ljudmi ni zadosti živga zanimanja. Tisti, ki to počnemo, pa smo prepri- čani. Sicer je to morda le moj na- pačen občutek. Od 700 Horjulcev jih pride na predstavo 550. Glede tega se ni pritoževati. Drugo vpra- šanje je za odnos do gledališča, zla- sti do zahtevnejših del.

VPR.: V Horjulu imate že dolgo- letno tradicijo v gledališki dejav- nosti. Ali opažaš v tem času večjo gledališko vzgojenost in premik v sami dejavnosti, menim, od čital- niške dejavnosti k modernejšim obli- kam gledališkega amaterizma?

ODG.: Napredek je predvsem pri mladih. Ne bi hotel žaliti odraslih,

vendar so ti ostali zadaj. Na odru jim ugajajo raznovrstne sentimen- talnosti in lažnivosti, kot si jih v živ- ljenju prav gotovo ne želijo.

Nove oblike? Približevanje k poklicnemu gledališču, ki samo krepko išče? — Jaz sam bi šel v to smer, dvomim, da igralci, še bolj, da publika. Če bi uspel modernejšo obliko osvojiti z igralci, vem, da bi jo tudi s publiko. Seveda ne gre le za obliko, bolj za vsebino. Čez leto bom poiskal kakšen tak tekst, iskal bom tudi med slovenskimi moder- nimi. Do snega bom že našel kaj pri- mernega. Potem bomo zaigrali. Ne bom ponovil letošnje napake, ko sem začel z delom, v katero nisem bil prepričan. (Igrali so Antona Leskovca Dva bregova).

VPR.: Dobro poznaš gledališko amatersko dejavnost v občini. Ali lahko razširiš odgovor nanjo? Se posebej ob letošnji X. reviji in ob repertoarju, ki je zatajil prav na jubilej- no leto. Vzrok?

ODG.: Da! Vzrok: menim, da je v podcenjevanju ljudi, ki jih skušamo privabiti v dvorane z naslovom, namesto s kvalitetno predstavo. Če bomo ostali pri tem, bomo našim ljudem onemogočili, da bi videli kaj boljšega. ZKPO in njena gledališka sekcija bosta morali učinkovitejše poseči v izbor tekstov. Na napakah se učimo in ker je do napak že pri- šlo, se moramo tudi kaj naučiti!

VPR.: Kakšen konkreten pred- log?

ODG.: Ni moj, drugje je rečeno, da bi amaterji ne smeli igrati slabih tekstov, ker je iz takih težko dobra predstava. Obratno pa dober tekst prinaša že sam prvo kvaliteto.

In ne podcenjevati ljudi, češ, tega ne bodo razumeli. Danes ljudje razu- mejo polete na Luno, pa ne bi so- dobnega gledališkega teksta! Ne moremo več varati ljudi s slabimi igrami: kino in TV dvigata zahtev- nost in sprejemljivost naše publike. Odgovorni smo pred njo!

SaS

PIONIRJI Z DOBROVE NA OBISKU PRI VRSTNIKIH NA HRVAŠKEM

Srečanje v Mahičnem

Letošnji 23. maj bo za pionirje in učitelje osnovne šole Dobrova nepo- zaben dan. 90 pionirjev je obiskalo svoje prijatelje — pionirje osnovne šole Ivana Mažuranića v Mahičnem pri Karlovcu.

Dočakali so nas v Ozlju in nas peljali v Muzej, ki je urejen v gradu nekdanje rodbine Zrinjskih.

V muzeju v Karlovcu so nas se- znanili z zgodovino Karlovca. Pionirji — vodilci so nas vodili po mestu ter nam pokazali vse zanimivosti kraja.

Opoldne so bili naši učenci gostje domačinov. Šola je uspešno pri- tegnila k sodelovanju vse vaščane. Premalo je bilo naših pionirjev, da bi lahko ustregli vsem, ki so želeli spre- jeti goste.

Ob 15. uri smo v lepi, novi osnov- ni šoli imeli skupni kulturni pro- gram v počastitev dneva mladosti in dneva šole.

V polni dvorani je prvič zadonela slovenska pesem in slovenska be- seda. Nastopili so: pevski zbori, fol- klorne skupine in recitatorji obeh šol ter tamburaški zbor osnovne šole Mahično. Pester program, v katerem so se prepletali pionirji v slovenskih in hrvatskih narodnih nošah, smo zaključili s sklepom, da bomo prija- teljske stike v prihodnje še poglabljali.

Srečanja so se udeležili tudi peda- goški svetovalec iz Zagreba, pred- stavniki občine Karlovac ter durgi družbeno-politični delavci kraja. Vsi so izrazili zadovoljstvo in poudarjali pomembnost sodelovanja.

Prehitro je minil dan: ob slovesu je bila nešteto krat izrečena beseda — nasvidenje.

Triletno sodelovanje med dvema šolama je preraslo okvire načrtov, sprejetih v Jugoslovanskih pionir- skih igrah. V kroniki spominov bele- žimo celo vrsto skupnih akcij:

— vsakoletno sodelovanje na pohodu „Po poteh prijateljstva in spominov v Ljubljani“;

— zaključni izleti na Bledu in Plitvicah;

— kulturni program na Dobrovi v preteklem letu

— skupna pionirska glasila,

— sodelovanje na razstavah šol- skih izdelkov,

— ter dopisovanje v okviru raz- rednih pionirskih skupnosti in med posamezniki.

Učitelji si ob vsakokratnih sre- čanjih izmenjajo izkušnje pri svo- jem delu. De ovi pogoji obeh šol so si precej podobni. Pogovarjamo se o učnih metodah, vsebini pouka in vzgoje, izmenjali smo si učbenike. Pomembnejše od uspešnih akcij pa je prijateljstvo, ki se tke med nami.

FRANCI MALOVRH

Grem, greš, gre — v kino

Med novinarji so poleg časopisnih rac znane tudi „kisle kuma- rice“, označujejo pa vroče poletno obdobje. Gre torej za „Čas kislh kumaric“, udomačen tudi na kinematografskih platnih. Filmi spreminjajo svoje oblike hkrati z meseci: junij torej prinaša na platno kina Vič manj „globoke“, manj „filozofske“ filme, zato pa več zabave, filmske rekreacije, več kavbojk in westernov (ki so tudi za zabavo), več filmov, ki jim pravimo, da so pusto- lovski, in nemara kakšna filmska saljivka.

V ameriško-brazilemskem barvnem cinemaskopskem filmu „VIVA CANGACEIRO“, ki ga predstavlja ameriška COLUMBIA, nastopa v glavni vlogi zdaj že slavni THOMAS MILIAN, in sicer kot cangaceiro Espedito, romantični lik brazilskega odpadnika, ki se bori zoper zakon in red, ki prinašata njegovemu ljudstvu lakoto in suženjstvo. In tako je Espedito nekakšen Robin Hood brazilske zgodovine.

Citiramo iz opisa: „Western z veliko akcije in zmago pravice nad krivico“. Tako se nam pokaže ameriško-italijanski barvni film „CANYON CITY“ v režiji Nicka Howarda in z igralci Pamela Tudor, Richardom Harrisonom, Paulom Stevensom in drugimi. Zgodba je preprosta in že vnaprej „dogovorjena“: tu je banka, tu je tolpa, ki banko oropa, tu je lastnik banke, ki edini ostane živ. Potem se na obzorju prikaže „osamljeni pištolar“ itd. — kdo je morilec, pa boste zvedeli v kinu Vič.

Ime Georges Moustakija, avtorja številnih šanson, poznate: napisal je glasbo za francosko barvno (vojaško) komedijo „REKRUT“. Film je režiral Claude Berri, igrajo pa Guy Bedos, Yves Robert, Rosy Varte, (celo) Zorica Lozić, Georges Geret in drugi. Film prihaja iz proizvodnje COLUMBIA v letu 1969. Ljub- ljenček svojih staršev je moral k vojakom. Njegov prijatelj mu „po-

zvezah“ obljubi vojaščino v Parizu in letalstvo. Toda „strici“ so tokrat odpovedali in naš junak se je znašel pri alpinčih v gorskem topništvu. Pa še v tedaj precej „vročem“ Maroku. V viškem kinu boste spoznali, kako se je storila končala.

Pred očmi malega Johnyja so ubili njegovega očeta, častnika ameriške vojske zaradi namišljene izdaje. Mali Johny je postal veliki John in njegov poklic je zdaj — maščevanje! Tako se začne ameriški barvni pustolovski western v cinemaskopu „GA- RINGO“, ki si ga boste lahko ogledali na Viču.

Tudi „MASČEVALEC IZ CAROLINE“ diši po starih, roman- tičnih kavbojkah: mestu vlada pokvarjeni sodnik s svojo skupni- co nasilnežev. In spet je tu nekdo, ki bo maščeval svojega mrtvega brata. V tem filmu igrajo TONY KENDALL, HERB FOX, Ella Karin in drugi.

Za spremembo pa tudi sredi poletja zahtevna kriminalka z izzi- valnim naslovom „REBUS“. Tema je kar se da preprosta: tolpa prazni blagajne igralnic, in sicer tako, da v rulete vstavi neki magnetni predmet, ki krogično ustavi na določenem mestu.

In za spremembo še zanimiv, napet akcijski ameriški vojni film „LEGUA PREKLETIH“ z Jackom Palanceom, Tomom Hur- terjem, Curdom Jurgensom in drugimi. Leto 1944 in izkrčevanje v Normandiji.

Za konec junija spet western, in spet maščevanje v filmu „DOLARJE ZA MASČEVANJE“.

L. M.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA

Izredno zanimanje za film „Rdeče klasje“, ki je bil po- snet po motivih Potrčevega romana „Na kmetih“, od- meva tudi med bralci.

Ker so bile vse prejšnje izdaje osrednjega Potrčevega dela že razprodane, je založba izdala ponatis romana

ivan
potrč
na
kmetih

Nova izdaja je tiskana na brezlesnem papirju, vezana je v platno, varuje pa jo ščitni ovitek z barvno reprodukcijo enega izmed prizorov iz najboljšega letošnjega sloven- skega filma „Rdeče klasje“.

Cena knjige, s katero hočemo posebej ustreči bralcem, je 45 dinarjev.

Novo izdajo romana NA KMETIH lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa pri poverjenikih in zastopnikih založbe, pri akviziterjih ali neposredno pri založbi Mla- dinska knjiga, Ljubljana, Titova 3.

PLAVALCI NAS NAVDUŠUJEJO

Rekordi na tekočem traku

Letošnjo sezono lahko pričakujemo s polnim optimizmom. Plavalci in plavalke Ljubljane so namreč že na zimskem državnem prvenstvu v Zagrebu dokazali, da z njimi poleti ne bo šale. Daleč najuspešnejši je bil novič Božo Linhart, ki je po srditi borbi z odličnim Lustigom z Reke, segel dva nova republiška rekorda. Najprej je na 200 metrov pravi z rezultatom 2:05,7 zrušil stari rekord Slovenije, potem pa je za čameček dosegel še nov republiški rekord v disciplini 100 metrov kravl.

Po lanskoletni osvojitvi naslova državnega prvaka je Linhart že na začetku letošnje sezone dokazal, da ne bo le ponovil svojih prejšnjih uspehov, pač pa se bo spet potegoval za mesto v izbranem državnem moštvu. Dekleta v Zagrebu sicer niso zabeležila boljših rezultatov, zato pa so se toliko bolj odrezala na prireditvenem mitingu v kranjskem zenu.

Med vrsto presenetljivih dosežkov Maroltova s časom 1:26,4 v disciplini 100 metrov delfin pustila daleč za seboj Kranjcanko Maričevič, ki se morala po neenakovredni borbi zadovoljiti z drugim mestom. Ru-

sovi je v nastopu 100 metrov kravl pripadalo drugo mesto, podobno pa se je „godilo“ tudi njenemu klubskemu tovarišu Kostanjku v disciplini 100 metrov delfin. Kar mu ni uspelo v tej disciplini, je Kostanjšek izdatno nadoknadil v tekmovalstvu na 100 metrov kravl, kjer je s časom 57,3 sekunde dosegel enega najboljših rezultatov v zaprtih bazenih v zadnjih letih v Sloveniji.

Letos nam torej naši plavalci obetajo zanimivo tekmovalno sezono. Po prihodu Kostanjške smo dobili na Kolesiji brzokone najhitrejši slovenski par v „mokrem elementu“, saj ni dvoma, da bi novi član Ljubljane v družbi z Linhartom segel celo po rekordnih znamkah na najkrajših progah. V moški ekipi bomo imeli torej v Linhartu in Kostanjšku najmočnejše orožje, med dekleti pa pričakujemo največ od Vovkove, Rusove, Maroltove in mnogih drugih, ki iz leta v leto bolj obetajo.

Za republiški prestiž se bosta spet borila kranjski Triglav in Ljubljana. Kranjčani so na zimskem prvenstvu Jugoslavije zasedli peto mesto, vendar so „pobegnili“ svojim tekmeccem s Kolesije le za nekaj sto točk.

Kljub optimističnim pričakovanjem pa bomo morali verjetno počakati še nekaj let, da bo današnja generacija plavalcev in plavalk Ljubljane dosegla svoje velike vzornike, ki so prinesli dvakrat na Kolesijo celo lovoriki moštvenih državnih prvakov.

Danes se moramo hočeš nočeš sprijazniti z realnostjo. Ob dosežanih skorajda nemogočih razmerah za vsakodnevni sistematični trening, seveda nismo mogli pričakovati briljantnih uspehov. Kljub takim razmeram pa so nas člani Ljubljane nemalokrat presenetili s svojimi odličnimi dosežki v konkurenci najboljših jugoslovanskih plavalcev. Če bomo letos omogočili našim plavalcem in plavalkam normalne pogoje za nemoteno vadbo – obljubljeno je, da bo voda v bazenu ogrevana na 23 stopinj vse do jeseni – tedaj se lahko nadajamo novih uspehov. Zadnje uvrstitve na državnem prvenstvu v Vevčah, kjer smo dobili z Linhartom tudi najboljšega Jugoslavana v disciplini 200 metrov kravl, so jamstvo, da smo na najboljši poti, da se po nekajletnem „oddihu“ pridružimo velikim peterici na elitnem vrhu jugoslovanskega plavalnega športa.

I. V.

Predsednik skupščine občine ing. Slavko Korbar je na začetku proslave občinskega praznika v Velikih Laščah sprejel raport odreda teritorialne obrambe, mladinskih patrol in tabornikov.

Po športnih igriščih

KOŠARKARJI TRNOVEGA SPET MED NAJBOLJŠIMI

Beseda velja igralcem Trnovega, ki so se po uspehu v II. republiški ligi slednjič vrnil med staro družbo najboljših slovenskih košarkarskih moštev. Fantje, ki jih je vrsto let vodil nekdanji član državne reprezentance Marko Lokar, niso poznali med drugoligaško republiško konkurenco resnejšega tekmecca, zato pa – kot vse kaže – jim bo trša predla med elito slovenske košarke.

Ekipa Trnovega je doživela že na startu dva zaporedna poraza in težko je verjeti, da bi do konca spomladanskega dela utegnili „skočiti“ v zlato sredino. Po neprijetnem presenečenju na otvoritveni predstavi v Ljubljani, so na gostovanju na Vrhniki doživeli pravo katastrofo. Domačini so jih porazili z nič manj kot 33 koši razlike! Nekdanjemu drugoligašu so bili Trnovčani enakovredni nasprotnik le do 9. minute prvega dela igre (!), ko se je začel pravcati tornado na koš Ljubljancanov. Čast sta rešila odlični Lenart z 21 in Kozak z 10 koši, vsi ostali pa so bolj ali manj razočarani.

Tako so se igralci Trnovega znašli po dveh prvenstvenih zavrtljajih na predzadnjem mestu na prvenstveni tablici A skupine I. republiške lige. Toda – naj bo tako ali drugače – prvenstveni ples za točke se je šele začel in upamo, da nas moštvo iz Trnovega ob sklepnem poletnem obračunu ne bo pustilo na cedilu.

NOGOMETAŠI MERCATORJA V BORBI ZA VRH

Nogometaši Svobode, ki so se medtem preimenovali v Mercator, so spomladansko predstavno na republiškem nogometnem vrhu začeli s spremenljivo srečo. Najprej so v

Celju ugnali svojega najnevarnejšega tekmecca Celje-Kladivar, čez teden dni pa so proti vsem pričakovanjem „pognali“ v prazno dragoceno točko, ki so jo morali prepustiti zadnjemuvrščenemu Kovinarju. Štirinajst dni pozneje jim je doma spet pošla sapa. V srečanju z Izolo so vnovič izgubili točko, tako da se jim je drugoligaširani Rudar po zmagi nad Dravo približal le na dve točki razlike. Šele izdatna zmaga nad Ilirijo (5:0) jim je vtila vero v končni uspeh.

Po pravični delitvi točk v srečanju z vevško Slavijo (2:2), čakajo moštvo Mercatorja v naslednjih kolih najhujši nasprotniki. Zato bosta morala trener Janez Pišek in tehnični vodja Božo Pilej pripraviti idealen „bojni načrt“, da bi bila viška enajsterica kos najhujšim udarcem, ki ji pretijo v sklepni kolih letošnjega nogometnega prvenstva Slovenije. Po odhodu Rudija Corna, Velimirja Sombolca in brzokone tudi Danila Furlana, se po vrnitvi Borisa Stermečkega in Milovana Nikoliča, ki je prišel v Gerbičovo ulico iz Olimpije, obetajo varovancem trenerja Janeza Piška prijetnejši spomladanski dnevi. Pozabiti seveda ne gre, da se jim „obetajo“ v naslednjih kolih najtežje preizkušnje. Med najbolj nevarnimi tekmeccem prihaja na Vič nekdanji drugoligaš Aluminij, računati pa je treba tudi na podjetno moštvo Branika, ki letošnjo pomlad skorajda ne pozna zaprek. Slej ko prej ostajajo najresnejši favoriti za osvojitve naslova spomladanskega prvaka poleg Mercatorja še Celje-Kladivar, Aluminij in Rudar.

Medtem ko se nogometaši Mercatorja borijo za vrh v slovenski ligi, so njihovi bližnji sosedje z Rudnika – nogometaši Krima – po vrsti lepih uspehov klonili slednjič pred svojim neposrednim tekmeccem, enajsterico Ihana. Kljub temu, da so izgubili tekmo z Ihančani (1:4) pa verjetno s tem porazom še ni izgubljeno prvo mesto. Vodilno moštvo Ihana ima resda štiri točke prednosti, vendar je treba računati na to, da prvenstvo še ni končano in da ga čaka še vrsta težkih preizkušenj.

Prizadevni nogometaši Krima, ki so letošnje leto prav gotovo največje presenečenje v tekmovalstvu I. razreda ljubljanske podzveze, so s svojimi igrami dokazali, da še niso izgubili upanja na osvojitve najvišjega naslova. Po nekajletnem premoru smo dobili z njimi v naši občini brzokone zdrav športni kolektiv, ki kane dostojno nadaljevati bogato tradicijo svojih vzornikov – nekdanjih igralcev Krima, moštva, ki je dolgo vrsto let z uspehom nastopalo v slovenski ligi.

ROKOMETAŠI MOKERCA PRI DNU

Po uspehu na zimskem prvenstvu Slovenije, kjer so tekmovali med B ekipami podskupine A, bodo verjetno letošnjo pomlad nadaljevali s serijo dobrih iger. Če smo na fante z Iga lahko ponosni, morda ne bi bilo odveč, če bi se jih kdaj pa kdaj spomnili tudi z izdatnejšo finančno pomočjo. Pozimi so Ižanci nastopili v tivolski dvorani celo v zaštitnih majicah (!), toda tudi zdaj nimajo na voljo nič boljše opreme. Mar smo nanje čisto pozabili? In – ali jim ne bi lahko pomagali n. pr. že kar doma? Na Igu bi morali v kovinski industriji razmisliti o drobci, ki bi ga kanilo primakniti v docela osiromašeno klubsko blagajno rokometnešev.

Saj nas ne bi bilo konec, če bi izansko športno dejavnost in zavzetost podprli vsaj z nekaj denarji. Tako pa nas fantje – niti krivi niti dolžni – smešijo v zaštitnih majicah domala po vsej Sloveniji. Če smo po dolgih letih dobili v občini odlični rokometni kolektiv, bi mu veljalo priskočiti tudi na pomoč. Res je, da iz majhnega raste veliko, toda ali ne stojimo prav ob izanskem primeru le preveč ob strani?

I. V.

Solidni v mednarodni konkurenci

Med petnajstčlansko državno reprezentanco, ki je pred dnevi gostovala v Zwickauu (NDR) je bilo tudi nekaj članov LBD. V izredni mednarodni konkurenci – na tekmovalstvu se je zbrala domala vsa svetovna elita – so se naši fantje dobro odrezali. V kategoriji C-2 so Jugoslavlani osvojili v moštveni vožnji odlično tretje mesto, medtem ko sta se Andrejašič in Guzelj v isti konkurenci uvrstila na solidno enajsto mesto. Lep mednarodni uspeh sta zabeležila tudi Mally in Svetek, ki sta v nastopu dvosedežnih kanujev zasedla trinajsto mesto.

Največ zanimanja je seveda velja-

lo preizkušnji najboljših svetovnih moštrov v kajakaštvu. Med enosedežnimi kajaki Kalan resda ni blestel s svojim 40. mestom, zato pa so bili daleč uspešnejši njegovi klubski tovariši v kategoriji enosedežnih kanujev. Bernot se je namreč kot drugi najboljši Jugoslovlan uvrstil na štiriinajsto, Prelovšek pa na sedemnajsto mesto. Če k temu dodamo, da sta Tuma in Žitnik v disciplini dvosedežnih kanujev osvojila osemnajsto mesto, smo z nastopom naših tekmovalcev na eni izmed velikih mednarodnih tekem pred letošnjim svetovnim prvenstvom, lahko zadovoljni.

Sodeč po zadnjih dosežkih si v letošnji sezoni največ obetamo od moštva, ki nas bo na domačih in tujih brzicah predstavljalo v tekmovalstvu dvosedežnih kanujev. Pari Andrejašič-Guzelj, Mally-Svetek in Tuma-Žitnik, ki so sicer vsi člani kolektiva z Livade, sodijo ta čas med najboljše na stari celini. Takšna ocena pa jih brez dvoma že uvršča v vrh svetovnega kanuističnega športa. Če bo šlo vse po sreči in če fantje ne bodo imeli težav z opremo, kot vsa zadnja leta, tedaj si lahko obetamo v novi sezoni še večjih mednarodnih uspehov.

I. V.

Veslaški klub SAVICA se je tudi letos udeležil prvomajske regate na BLEDU.

Njegovi člani so se kar dobro odrezali, če upoštevamo, da zaradi finančnih težav še vedno veslajo v starih čolnih. V finale prišel četverec s krmarjem; dvojec s krmarjem, v katerem sta veslala brata Plantan, pa je prišel tako v finalu dosegel odlično četrto mesto.

Najbolje pa se je odrezala članica Lidija Vidmar (na sliki): dosegla je tretje mesto in s tem prvo nastalo medaljo.

čoko

KONČNO URESNIČENE DOLGOLETNE SANJE IŽANSKIH ŠPORTNIKOV

Novo asfaltno igrišče

Tradicionalni rokometni turnir za osvoboditve Iga letos ni bil le običajni športni dogodek. Ižanskim nogometašem so se namreč uresničile dolgoletne sanje in upi, da dobi novo asfaltno igrišče. Po uvodnih nagovorih ob otvoritvi tedna razpisovanja krajevnega praznika na 17. maja, se je začel II. tradicionalni rokometni turnir „Pokal osvoboditve Iga“. Sodelovale so ekipe Mokerca, Idrija in Sevnice. Četrtri tekme so se odvijale v Sevnici, kjer je bil glavni boji za prvo mesto med izkušnima ligama LRCL Mokercem in Sevnico, ki sta primorski ligaš Idrija ni bil pravi nasprotnik. V prvih dveh

srečanjih sta Sevnica kot Mokerca s polovično močjo visoko premagala Idrijo. Številni gledalci so nestrno pričakovali odločilni spopad med Mokercem in Sevnico. Že od vsega začetka tekme sta moštvi igrali z vso močjo. To je bila resnično prava poštna športna borba, v kateri so tesno nošeni ob bodrenju domačih gledalcev zmagali igralci Mokerca z rezultatom 23:21 (13:13). Ižanci so se lahko prepričali, da imajo odlično moštvo, ki bi zares zaslužilo več podpore domačih delovnih kolektivov.

MOKERC : ZAGORJE 21:12 (8:5)

Po uspehih na turnirju osvoboditve in trening tekmi z Olimpijo (25:18) je prišlo v goste Mokerca vodeče moštvo LRCL Zagorje. Gostje so prispeli z velikimi upi na uspeh, saj položaj Mokerca na prvenstveni lestvici, dokler je samo gostoval, ni zavidljiv. Toda, kolikor bolj se je igra odvijala, so gostje kaj hitro spoznali, da na Igu za njih ne bo kruha. Ižanci so igrali zelo zanesljivo in niso dopustili, da bi bil njihov uspeh le za trenutek ogrožen. Zmagali so visoko 21:12 (8:5) ter potrdili dovtip o vrelkem asfaltu za goste na Igu.

LESTVICA:

Mokerc	2	0	2	46:28	4
Sevnica	2	1	1	40:31	2
Idrija	2	2	0	15:42	0

JOŽE GREBENC

Z nastopa pionirjev osnovne šole Bičevje ob otvoritvi nove telovadnice

KAJAKAŠI PRED VELIKIMI PREIZKUŠNJIAMI

Prelovšek naposled zmagal

Kajakaši in kanuisti, člani našega Kajak-kanu kluba z Livade, ki se že dalj časa pripravljajo za velika mednarodna tekmovanja in zlasti še na svetovno prvenstvo v Meranu, so opravili maja nekaj težkih preizkušenj.

Prvo majsko nedeljo so se olimpijski kandidati in člani državne reprezentance pomerili na savskih brzicah v Tacnu. Meddruštvenega slaloma so se udeležili tekmovalci iz Zagreba, Banja Luke, Skopja, Nove Gorice in Ljubljane. Tacensko srečanje s kajaki in kanuji na divjih vodah je vnovič postreglo z vrsto presenečenj. Medtem ko je član LBD Kanal v kategoriji enosedežnih kajakov osvojil tretje mesto za odličnim Zagrebčanom Matakovičem in Abramičem iz Nove Gorice, sta njegova klubska tovariša Mally in Svetek zabeležila v vsem sijaju. Med dvosedežnimi kanuji sta prepričljivo premagala olimpijska kandidata in člana državne reprezentance, Andrejašiča in Guzelja, ki sta morala po vrsti letošnjih uspehov naposled priznati premoč svojih mlajših kolegov.

Člani ljubljanskega brodarkega društva so zabeležili dvojni uspeh tudi v tekmovalstvu enosedežnih kanujev. Po številnih porazih je nekdanji eden najboljših kanuistov na svetu, Damjan Prelovšek prekinil neugodno tradicijo in suvereno osvojil prvo mesto pred svojim najnevarnejšim tekmeccem Bernotom. Vse kaže, da se Prelovšek po dolgem času vrača v staro formo in da od tega odličnega tekmovalca lahko pričakujemo v letošnji sezoni novih uspehov.

Pomladansko sonce je izvabilo iz učilnic tudi učence tomišelske šole. S svojo tovarišico na čelu se prizadevno popirjajo tudi napornejših vaj pri telesni vzgoji, saj vedo, da se jim bodo obrestovale pri zdravju. Ali pa to vedo tudi vsi pedagoški delavci? Ponekod že, drugod pa bi upravičeno pričakovali večjega razumevanja za zdravo rast in telesno vzgojo.

Bralci »Naši komuni«

UTRINKI OB POPISU

Ko smo se krčevito spoprijemali z vero v našo bodočnost, smo med drugim spoznali, da je treba vedeti, koliko nas je in kakšni smo. To je bilo leta 1948. Drugič smo še vedno dokaj nebolj izkušeni izkušili isto dognati 1961. Vsa ta dotedanja spoznanja pa so prešla resnico o življenju, ki se nam ponuja ob zadnjem popisu 1971.

Hišice na Galjevici, ki se je zadnje čase razširila, smo gradili z gradbenimi dovoljenji. Te lesene hišice, večinoma ometane, so nastale z žulji delavcev, železničarjev, tramvajarjev, mitničarjev itd. Ob vsej tej skromnosti glede na stanovanjske prostore, vrtičke in ozke ulice, ko ni bilo ne kanalizacije ne vodovoda, so vladali med stanovalci pravilni človeški in sosedski odnosi. Teh pa žal sedaj v mnogo razvitejši družbi čestokrat ni.

Ko sva sedaj tretjič popisovala naš okoliš, sva bila večkrat zelo vesela. Nič koliko stanovanj je dobilo povsem drugačno, lepo podobo. Skorajda vseh se je dotaknila sodobna tehnika. Tako se je dvignila kultura stanovanj in življenje je postalo prijetnejše. So pa tudi primeri, ko v dveh majhnih sobah prebiva celo do deset ljudi in vendar je tudi tam malo otroško kraljestvo. To priča, da so mnogi dobroščni in da so ostali taki kot nekdaj.

Mnogi se spominjamo časov, ko pri nas še ni bilo vodovodov in hišah. Bilo je le nekaj pip na prostem. Gospodinj so se tudi pozimi gnetle že od petih jutraj s polnimi škafi perila. Sušili smo ga celo po kuhinjah. Če pa je nastala v teku dneva nevihta, je dobra sosedka pravočasno pobrala perilo in s tem prihranila ponovno pranje. Kaj je to pomenilo za zaposlene žene posebno pozimi, je dovolj jasno. Minil je tudi čas, ko se je voda dvigala iz naših barjanskih tal in smo morali včasih stopati v naša domovanja celo po deskah.

Imamo pa še drugo podobo našega kraja. Nekateri brezsrčni izjemajo z visokimi podnajemninami študente in delavce, ki niso premožni. To nekdaj ni bilo mogoče. Danes pa, ko gradimo socialistično družbo, v kateri naj bi bili medsebojni človeški odnosi eno poglavitnih meril, doživljamo nasprotje tistega, kar smo že nekdaj imeli. Z raznimi prizidki, nadgradnjami, garažami in podobnim, često brez sosedovega privolenja, otežujejo nekateri bivanje, kratijo svetlobo, s tem pospešujejo tudi vlago in povzročajo razne druge nevarnosti. Pogosto drvijo avtomobili po ozkih neasfaltiranih ulicah, s tem dvigajo prah, prašijo pritična stanovanja in ogrožajo otroke.

Te senčne strani našega naselja bi se pa dale odstraniti ali vsaj omejiti.

Naša samoupravna družba v okviru krajevnih skupnosti lahko sprejme ustrezna določila in kršitelje zaznamuje. Imamo ustrezne predpise, vendar pa bi bilo treba glede na sedanje stanje te izpopolniti z določki občinske skupščine ter še sporazumno z dogovori in kontrolo doseči ustrezno učinkovitost. Predvsem pa moramo sami v novih okoliščinah, ki še bolj poglobljajo samoupravljanje, tudi brez posebnega posredovanja upravnih organov upoštevati pravilne medsebojne odnose.

Prav je, da se spomnimo vsaj nekaterih, ki so se v preteklosti pri nas ravnali po teh moralnih obvezah in so s svojim ravnanjem poglobljali dobre odnose. Med te spadajo Kunej, Farčnik, Wertl, Ravnikar in drugi, v okviru krajevnih skupnosti pa še Pokovčevi, Bavs, Suhodolc in še mnogi.

Ob popisu sva skoraj povsod naletela na prisrčen sprejem in le redki so bili, ki niso hoteli razumeti namena tega dela. **MARIČKA IN STANISLAV ZBOGAR**

POČASTITEV CANKARJEVE MATERE

Na dan pred 95. rojstnim dnevom našega velikega Cankarja je bila na Vrzdencu velika, prav nenavadna slovesnost. Učenci in učitelji osnovne šole Horjul so odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši Cankarjeve matere. In da bi bilo konec zmote, v kateri živi marsikateri obiskovalec, ki misli, da se je Neža Pivk rodila v hiši sredi vasi (št. 33), so odkrili tudi tu ploščo, ki pravi, da je v tej hiši preživel otroška leta.

Bila je čudovita majska nedelja, bujno se je košatila narava pod čistim, bleščečim soncem in sproščeni obrazi mladine ter gostov so pričali, da doživljajo vsi navzoči lep, osrečujoč trenutek. Pod ploščo se je široko razvejal šopek nageljnov s spominskim trakom Cankarjevi materi, ki ga je poklonilo njenemu spominu Slavistično društvo Slovenije.

Na začetku slovesnosti je član učiteljskega zbora horjulske osemletke izročil ploščo v varstvo predsedniku Krajevne skupnosti Horjul, nato pa so spregovorili zastopniki društev, zavodov in ustanov iz Ljubljane. V imenu Slavističnega društva Slovenije je spregovoril o Cankarjevi materi najprej prof. Janez Logar, ki je z občutno in preprosto besedo očrtal podobo te žene-trpinke, nato pa je povzel besedo magister Roman Oberlintrner v imenu republiškega Sekretariata za prosveto in kulturo. Najbolj so razgibale srca mladih poslušalcev besede dr. Kristine Brenkove, horjulske domačinke, ki je poudarila zlasti misel, da se dogaja ta trenutek na Slovenskem nekaj, kar se še nikoli ni: da odkrivajo ploščo materi kakega velikega našega moža, in da so to storili učenci in učitelji bližnje šole na lastno pobudo in z lastnimi sredstvi.

Nadaljnji spored je potokeal v občutku prisrčnosti in domačnosti, kakršen je redek na prireditvah. Učenci domače in viške šole so brali svoje literarne sestavke in deklarirali, domači pionirski pevski zbor pa je zapel več pesmi. Med recitatorji je zbudil posebno pozornost član Celjskega gledališča Marjan Dolinar, ki je „na pamet“ povedal – in kako povedal! – celo Cankarjevo črto: „Njen grob“.

Slovesnost, ki so jo 9. maja ob dnevu zmage kljub prometnim težavam obiskali tudi učenci in učitelji z drugih šol, bo ostala mnogim v trajnem spominu.

MARIJAN FUCHS,
Osnovna šola Horjul

»KAJ VEŠ O PROMETU?«

V okviru občinskega praznika je 10. aprila dopoldne občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu Skupščine Vič-Rudnik izvedla 3. občinsko tekmovanje „Kaj veš o prometu“. Najprej so bila v šolah razredna in šolska tekmovanja, kjer je sodelovalo okoli tri tisoč šolskih otrok. Najboljši pa so se uvrstili v občinsko tekmovanje. Tega tekmovanja so se udeležile ekipe vseh šol, razen treh. Zastopane so bile naslednje šole:

Brezovica, Bičevje, Horjul, Ljuba Šercerja, Oskar Kovačič, Presej, Trnovo, Velike Lašče in Vič. Na tekmovanju je sodelovalo 72 tekmovalcev. Otroci so tekmovali s kolesom in ocenjevali in spretnosti vožnji na poligonu. Prav tako so testirali na posebej prirejenih testnih polah. Prvak na tem tekmovanju je bil učenec osnovne šole Brezovica, Janko ŽIDANEK, ki je prejel pokal v trajno last. Najboljša šolska ekipa v višji skupini je iz Brezovice, v nižji skupini pa Presej, ki sta prav tako prejeli pokala v trajno last.

Osem najboljših tekmovalcev pa je prejelo tudi diplome. Ti so se uvrstili v nadaljnje medobčinsko tekmovanje, ki je bilo v Kočevju 17. aprila. Vsi tekmovalci pa so prejeli darila, ki so jih prispevala podjetja MERCATOR, tovarna ILIRIJA in Ljudska tehnika.

Komisija se zahvaljuje vsem podjetjem, ki so prispevala darila, omunalnemu podjetju Vič, ki je pripravilo vse tehnične priprave za izvedbo tekmovanja in osnovni šoli Trnovo, ki je omogočila tekmovanje.

Tajnik komisije
ANTON SOVDAT

ZAKAJ ČRNE GRADNJE?

Zakaj se graditelji često odločajo za črne gradnje? Vzrok je treba iskati predvsem v zapletenosti iskanja dokumentov, katere mora graditelj v glavnem preskrbeti sam. Stanovanjska podjetja predragopredajajo parcele in stanovanja, zato se občani raje odločajo za svoje lastne gradnje, največkrat žal prav za črne. Do

stanovanja si vsakdo želi priti po najkrajši in najhitrejši poti.

Zanimiv je primer občana P. L., katerega stanovanjska hiša stoji že tri leta, čeprav je šele pred kratkim dobil vso potrebno dokumentacijo. Težave so se začele že z lokacijskim dovoljenjem. Potem, ko je stranka vložila prošnjo na občino, več kot pol leta sploh ni bilo govora. Ko pa se je stranka sama pozanimala, kako je s tem, so ji tam povedali, da so na njeno prošnjo sploh pozabili. Tako je morala stranka sama nesti prošnjo na mestni svet. Ob pripravah na črno gradnjo te hiše so občinski možje stranko opozorili, da bo na tistem mestu zeleni pas. Gradnji niso nasprotovali, pač pa so še povedali, da bodo potem, ko bo ta hiša že zgrajena, začeli s črnimi gradnjami tudi drugi. Šele čez leto dni, ko je stalo v tej soseski že več stavb, so lokacijsko dovoljenje tudi odobrili.

Podobni problemi so bili tudi z gradbenim dovoljenjem. Vse potrebne dokumentacije je morala stranka poiskati sama in predložiti. Z iskanjem vseh teh potrdil in dokumentov pa je izgubila mnogo službenega časa, saj so uradi odprti v glavnem v dopoldanskem času.

Za odobritev pa je potrebno tudi selitveno dovoljenje, za katero so potrebna razna potrdila. To so: potrdilo za dimnikarsko podjetje, potrdilo o ničenju elektroinstalacij in še potrdilo sanitarne inšpekcije.

Šele potem, ko so vsa ta potrdila, za katera pa je treba plačati nemajhen prispevek, zbrana in predložena, pride na ogled komisija, ki odloči o odobritvi.

Zaradi zapletene poti pridobitve vseh teh dokumentov in potrdil pa ni čudno, da se graditelji često odločajo za črne gradnje, saj družina, ki živi v slabem stanovanju, novega komaj čaka.

ŠTEFAN SMRTNIK

ODMEV NA POLEMIKO

Ko smo pričeli polemiko o prihodnosti Ljubljanskega barja, smo računali tudi na odmev med našimi bralci. Med prvimi se je po telefonu oglašil tovariš Franc Tori z Ižanske ceste.

Tovariš Tori se zelo zavzema za rešitev barjanskega problema in daje vse priznanje uredništvu za začetno polemiko. Sam se je aktivno vključil, saj je eden redkih konstruktorjev stroja za kopanje jarkov. Prvi preizkusi stroja so že opravljeni. Konstruiral in preizkuša s svojimi sredstvi. S svojim izumom namerava pred sklad Borisa Kidriča.

Vsekakor eden redkih, ki se danes aktivno in samoiniciativno ukvarja z reševanjem zamotane problematike. Obljubil je, da bo tudi sam kaj napisal.

Ing. LOJZE HABJAN

ŽELJA PO RAZŠIRITVI VODOVODA IZPOLNJENA

Vodovodni odbor Vrzdence si je letos zadal veliko nalogo, ki je bila podprta z močno željo vseh vaščanov. Pričeli so z razširitvijo vodovodnega omrežja, ki bo sedaj zajel tudi vzhodni del Vrzdence in zaselek Zagorice. Tako bo tudi ta predel priključen na vaški vodovod, saj so bili sedaj praktično brez prave pitne vode. Veliko so vaščani sami prispevali za realizacijo tega vodovoda, ca 30.000 din. Precejšen delež pa je prispevala tudi občinska skupščina občine Ljubljana-Viç-Rudnik.

FRANCI KONČAN

S POTI NEKEGA POPISOVALCA

Bilo je prvega aprila, ko je popisovalec začel težavno pot po hribih, da popiše tudi zadnjega občana. V prvi hiši, na katero je popisovalec naletel, so imeli mrljica. Kljub temu pa je gospodinja zbrano in premišljeno odgovarjala na vsa vprašanja.

V teh predelih kot sta Samotnica in Korena ni telefona niti dobrih cestnih zvez, razdalje med sosesi pa so ponekod tudi po več kilometrov velike. Kljub temu pa se vesti tukaj zelo hitro širijo, saj o vsakem dogodku ali ob prihodu tujca takoj vsi zvedo.

Ker je bil popisovalec z njimi prijazen, so se mu mnogi tudi do dna duše zaupali.

Družine v teh krajih so pretežno zelo velike, prav zato pa je tudi življenje toliko bolj trdo in kruto. Od tiste bore malo dobre zemlje morajo živeti starejši ljudje, ki niso zmogni več za delo, gospodar in gospodinja ter šolski in predšolski otroci, ki še niso zmogni trdega dela, čeprav v mnogih primerih temu ne morejo uiti. Ker so starejši otroci pretežno v šolah, morajo zato mlajši kar pridno pljuniti v roke.

Kaj pa tam, kjer ni otrok? Tam je še huje. Pri Kozjakovih sta za delo samo dva, oče in hčerka. Čeprav sta oba invalida, oče jih ima pa že čez osemdeset, morajo drago plačevati najeto delovno silo.

Tudi pohvalijo se z marsičem. Zelo so zadovoljni z novo cesto, ko jo sedaj gradijo. Turizem bo prinesel koristi v prvi vrsti z njim. Kljub temu, da so bili popisovalčev cilj le točni odgovori na anketo, pa mu je marsikdo potožil o težavah, ki se tičejo nasledstva

kmetije, kajti mlada generacija v glavnem emigira dolino ali pa v mesto.

Drugi se je pohvalil s tem, da ni davka na majhne hribovske kmetije, čeprav se jim zdi prispevek socialno-zdravstvo še vedno prevelik.

V teh krajih pa nočejo ostati v nevednosti, saj želijo za najmanjše informacije velik trud, kajti več razdalje morajo prehoditi največkrat peš, redki so tisti, ki imajo avto.

ŠTEFAN SMRTNIK

KRATEK ZAPIS Z LAVRICE

Lavrica kar lepo napreduje. Tovarna Vedrog zapljuje lepo število domačink, nekaj pa se jih vozi tudi od drugod Letos je Vedrog razširil skladišče, to znak, da nameravajo proizvodnjo povečati.

Gradnja hiš se je na Lavrici zelo povečala in nastaja čedalje večje. Treba pa bi bilo nekaj ukrepi zaradi šole. Zelo težko je sodelovati pri pouku, kar kar dva razreda v enem prostoru.

Zelezniška postaja je propadla. Na Lavrici ustavi se delavski vlak. Ljudje so bolj navajeni na avto. Poleg lokalnega avtobusa ustavljajo tu še avtobusovozijo na progi Ljubljana – Kočevje, Ljubljana – Zelimlje. Če prosijo, pa ti ustavijo tudi drugi avtobusi, ki peljejo skozi Lavrico.

Trgovina je velikokrat slabo preskrbljena. Proti, pa pravi prodajalka: „Nimamo.“ Potem nimajo druge izbire kot da greš v Ljubljano.

JELKA DEBEV

Lavrica 70
61291 Skofljica

MODELARSKI KLUB NA OBZORJU

Vsakoletna tekmovalna mnogih modelarjev so se začela že v marcu 1971. Za 9. maj 1971 so najmanjši pionirji, ki vedijo še v drugih ljubljanskih občinah, ponosno stopali na tekmovalne proge s ploščami z maji. Ob izredno ugodnem vetrovnem vremenu dosegli dobre rezultate. Po tekmovanju pa so priložna priznanja Mestnega odbora Ljudske tehnike Ljubljani, za prva tri mesta pa tudi praktične nagrade.

V prihodnjem šolskem letu bo zaživel modelarski klub tudi na področju občinske skupščine Ljubljana-Viç-Rudnik. Tedaj bodo modelarji pripravili model tekmovalne brode in aviomodele, zmake vseh vrst radioamaterski lov na lisico. Pod pokroviteljstvom ZVRS in SZDL bo mladina viške občine lahko igrala in urejala v novem modelarskem klubu svoje modelarje, ki pridobila ob ročnosti mnoge večšine v svojem dodatnem izobraževanju. Vse od prvošolčka do omejene starosti bo pritegnilo strokovno in zanimivo modelarsko delo. Letošnja številna tekmovalna območja Ljubljane, v republiškem in državnem celotno mednarodnem merilu, so v največjem razmahu ogledu privabijo vedno večje število občanov, ki stopno spoznavajo načrtno in strokovno delo v dejavnosti, ki pogosto pravi prav dejavnosti Ljubljane.

Tehnika v korist človeka je vodilo slehernega člana in aktivista Ljudske tehnike! Mladina že zgodaj spozna zanimivosti tehnike, ki jo v mnogih primerih tudi usmerja v bodoči življenjski poklic. Modelarstvo je pomemben korak v dodatnem izobraževanju slovenske mladine, ki ga privlačijo mnogotere možnosti tehnike in dejavnosti. V korak s časom si mladina pridobiva tako delu smiselno vrednotenje dela. Ob tovarniški delu pa bogati svoj odnos do sočloveka! Da govorimo o izrednem pomenu ljudske tehnike za narodno obrambo.

BOŠTJAN NOVŠEK

BOKALŠKI IN VIŠKI UPOKOJENCI NA IZLETU

Dne 19. 5. smo bili na izletu oskrbovanci iz Dolenjske na Bokalcu in upokoenci z Viča. Obiskali smo Gorenjsko, najprej Bled, nato Begunje. Povsod smo ogledali muzeje. Končni cilj je bila Draga. Nazaj gremo pa smo se ustavili še na Brezjah.

Ne morem opisati doživetja na tem izletu. Organizacija Društva upokoencev Vič ter uprava Doma Bokalec sta nam nudili vso ugodnost za dobro počutje na potovanju. Potniki smo bili vsi enotni, boljše razpoloženi, vsega je bilo dovolj, bodisi hrane, pijače, kolikor je kdo hotel. Za domske oskrbovance prispevala uprava Vodja izleta Lojze Catar je na poti po zvočniku skrbel za čimboljše razpoloženje. Tako smo se mi povedali kakšno smešno. Sodelovali smo dobro pazili, da smo se srečni in zdravi pripeljali na svoje domove. Take in podobne prireditve bi si vsi večkrat želeli.

Za vso odlično organizacijo morem organizatorjem samo čestitati ter se najlepše zahvaljujem v imenu izletnikov. Nasvidenje!

ROZI ŠUBIČ
Dom na Bokalcu

MISLI IN GESLA ZA VEČJO VARNOST CESTNEGA PROMETA

Življenje je v tvojih rokah

HITROST

– Čeprav hitrost ni glavni vzrok nesreč, vendar vedno povzroča hude posledice.

– Gospodarij in ne SUŽNJI hitrosti.

– Hitrostne meje vam lahko rešijo ŽIVLJENJE.

– Hitra vožnja ni nujna.

– Važno je priti, ne pa hitro voziti.

– Previdna vožnja pomeni VRNITEV.

– Zakaj tako hiti?

– Kam hitiš?

– Uravnajte hitrost glede na prostor, ki ga vidite pred seboj.

– Hitrostne meje so varnostni ukrepi.

– Že pri 40 km/h je udarec ob trdo telo usoden.

– Presežki hitrosti so skoraj vedno vzrok za cestne katastrofe.

– Vsak voznik ima svojo psihofizično hitrostno mejo: moral bi jo poznati.

– Vztrajanje pred skušnjo hitrosti je dokaz vzgoje in modrosti.

– Kdor hitro vozi, tvega življenje.

– Pravilna hitrost se prilagodi času in kraju.

– Številni vozniki se ne zavedajo hitrosti do trenutka, ko jo morajo zmanjšati.

– Voziti pomeni opazovati druge pred seboj, predvideti pomeni pravočasno reagirati, neposredno spoznati situacije in misliti na možne dogodke.

– Velika hitrost vas takoj popelje v SMRT: mislite pravočasno.

VOZITE S HITROSTJO, KO BO USTREZALA CESTNIM POGOJEM IN PROMETU.

– Postavite si osebne hitrostne meje.

– Tudi pri majhnih hitrostih ne smete biti raztreseni ali neprevidni.

– Jakost motorja morate pametno uporabiti za zmanjšanje trajanja prehitavanja in ne za povečanje števila prehitanih vozil.

– Če vozite z neupravičeno majhno hitrostjo, zmanjšujete zmogljivost ceste in povzročate nevarna prehitavanja.

– Čim manjša je vaša hitrost, tembolj se morate držati skrajne desne.

– Ni res, da se s povečanjem hitrosti poveča tudi zmogljivost ceste: obstaja optimalna vrednost 60 km/h.

– Če je voznik tovarnjaka prisiljen voziti zaradi težkega bremena počasneje, naj se občasno ustavi in spusti naprej kolono vozil.

– Tisti, ki ima pravilno varnostno razdaljo, ima tudi več prostora za manevriranje v primeru nevarnosti.

– Cestna manjša je vaša hitrost, tembolj se morate držati skrajne desne.

– Ni res, da se s povečanjem hitrosti poveča tudi zmogljivost ceste: obstaja optimalna vrednost 60 km/h.

– Če je voznik tovarnjaka prisiljen voziti zaradi težkega bremena počasneje, naj se občasno ustavi in spusti naprej kolono vozil.

– Tisti, ki ima pravilno varnostno razdaljo, ima tudi več prostora za manevriranje v primeru nevarnosti.

– Cestna manjša je vaša hitrost, tembolj se morate držati skrajne desne.

– Ni res, da se s povečanjem hitrosti poveča tudi zmogljivost ceste: obstaja optimalna vrednost 60 km/h.

– Če je voznik tovarnjaka prisiljen voziti zaradi težkega bremena počasneje, naj se občasno ustavi in spusti naprej kolono vozil.

– Tisti, ki ima pravilno varnostno razdaljo, ima tudi več prostora za manevriranje v primeru nevarnosti.

– Cestna manjša je vaša hitrost, tembolj se morate držati skrajne desne.

– Ni res, da se s povečanjem hitrosti poveča tudi zmogljivost ceste: obstaja optimalna vrednost 60 km/h.

– Če je voznik tovarnjaka prisiljen voziti zaradi težkega bremena počasneje, naj se občasno ustavi in spusti naprej kolono vozil.

– Tisti, ki ima pravilno varnostno razdaljo, ima tudi več prostora za manevriranje v primeru nevarnosti.

– Cestna manjša je vaša hitrost, tembolj se morate držati skrajne desne.

NEPRAVILNO PREHITEVANJE JE GLAVNI VZROK ZA PROMETNE NESREČE NA ODPRTH CESTAH.

– Ob praznikih in v gostem prometu ne prehitujte: ostanite v koloni.

– Enotna hitrost odpravlja potrebo po prehitovanju.

– Če vas nekdo prehitva, ne poskušajte mu tega ovirati: omogočite prehitovanje, saj to predstavlja varnost tudi za vas.

– Če vozite prepočasi, ovirate promet in onemogočate prehitovanje.

– Predno boste prehiteli ponoči, dvakrat premislite.

– Če niste sigurni, s prehitvanjem počakajte.

– Dvoboj v prehitovanju: šport norcev.

– Dobra voznik je tisti, ki se vključi v ritem kolone, ne prehitva in ga ne prehituje.

– Kdor noro prehitva, je že danes obsojen.

– Ni važno prehiteti, temveč priti.

– Matematika prehitovanja je često samo mnenje.

– Enotna vožnja je najboljši kriterij sposobnosti.

– Prehitovanje ni le eden običajnih manevrov, temveč tudi eden najbolj nevarnih.

– Pri prehitovanju je napačna ocena lahko zelo draga.

– Pri nameravanem prehitovanju ne delajte napačnih ocen.

– Držni vozniki ne čakajo, igrajo se s smrtjo.

– Pred prehitvanjem prekontrolirajte obstoječe znake.

– Predno se odločite za prehitovanje, pogledajte daleč naprej in daleč nazaj.

– Če vas nekdo vozilo prehitva, sodelujte z voznikom zaradi obojestranske varnosti.

– Pri gostem prometu je vedno pred vami neko drugo vozilo: spriznajte se s tem, ker boste samo tako varno in z veseljem vozili.

– Sodelovanje in obrambna vožnja sta kriterija za nedramatizirano prehitovanje.

– Apelirajte na inteligenco: osmešite „heroje“ nepremišljenega prehitovanja.

– Prehitovanje naj bo razumno in ne tvegano, „za vsako ceno“.

– Pomoč tistemu, ki prehitva, je kazalo superiornosti pri vožnji: boljši voznik pomaga pri preprečevanju nesreč slabšemu vozniku.

– Ne zadovoljite se z ugotovitvijo, „da ste dobro vozili“.

– Pazite na napačno prehitovanje: učinek trčenja je odvisen od obeh hitrosti.

– Če se pri prehitovanju mora kaj